ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 56 (8.791) ◆ 1996 йил ◆ 13 май, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ИСЛОМ КАРИМОВ ЭРОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

12 май куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Машҳад — Сирахс — Тежен янги темир йўли очилиши муносабати билан бўлиб ўтадиган тантаналарда иштирок этиш учун Эроннинг Машҳад шаҳрига жўнаб кетди. У шунингдек, Иқтисодий Ҳамкорлик Ташкилотига аъзо бўлган давлатлар раҳбарларининг навбатдаги учрашувида ҳам иштирок этади.

Пойтахт аэропортида давлатимиз раҳбарини Олий Мажлис раиси Эркин Халилов, Бош вазир Ўткир Султонов, Президентнинг давлат маслаҳатчилари Содиқ Сафоев ва Бахтиёр Ғуломов, Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Янги темир йўли очилиши тантаналарида иштирок этган давлат раҳбарлари шундан сўнг Туркманистонга йўл оладилар. Ашхабод шаҳрида Иқтисодий Ҳамкорлик Ташкилотига аъзо бўлган давлатлар раҳбарларининг навбатдаги учрашуви ўтказилади.

Буюк ипак йўли азалдан Шарқ билан Ғарбни боғловчи олтин белбоғ вазифасини ўтаган. Ўзбекистон давлат мустақиллигига эришгандан сўнг ана шу улкан савдо йўлида жойлашган барча мамлакатлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйди.

Бундан тўрт йил муқаддам давлатимиз Покистон, Эрон ва Туркия томонидан таъсис этилган Иқтисодий Ҳамкорлик Ташкилотига қабул қилинган эди. Унга Ўзбекистон билан бирга шунингдек Озарбайжон, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон, Тожикистон ва Афғонистон ҳам аъзодирлар.

Иқтисодиёт, коммуникация, сайёҳлик ва савдо соҳаларида ҳамкорлик қилиш ушбу ташкилотнинг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади. Бу эса Буюк ипак йўли анъаналарини давом эттиришга хизмат қилади.

* * *

Иқтисодий Ҳамкорлик Ташкилотига аъзо бўлган 10 та давлат раҳбари Эроннинг Машҳад шаҳрига келди. Бугун Эроннинг Туркманистон билан чегарадош бу шаҳрида темир йўли очилишига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтади. Янги темир йўли Марказий Осиё давлатларига, Форс кўрфазига чиқиш имконини беради.

Тадбиркорлик —бозор талаби

МАЗАЛИ ИССИҚ НОНЛАР

Фаолият кўрсатаётган кўплаб хусусий ва кичик корхоналар орасида нон тайёрлаш цехлари ва бўлимларининг ҳам ҳиссаси алоҳидадир. Ҳозирги кунда шаҳримизда «Тошкентнон» акционерлик уюшмасига қарашли 6 та катта нон, махсус булка-қандолат корхоналари ҳамда 30 дан ортиқ нон маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи кичик новвойхоналар ишлаб турибди. Бу жамоаларда тайёрланаётган нон маҳсулотларининг умумий ҳажми 500 тоннани ташкил этади.

Масалан, «Тошкентнон» акционерлик уюшмаси тизимидаги «Файзли-баракали нон» корхонасини олиб кўрайлик. Бу ерда ўз касбининг усталари меҳнат қилишади. Улар 79 нафар ишчи-хизматчини ташкил этади. Жамоа аъзолари кечаю кундуз ишлашлари жараёнида 10 тонна олий ва «Ўзбекистон» навли унлардан нон ёпишади. 15 турдаги оби нон, патир, булочка каби маҳсулотлар учун икки тонна ун ажратилади.

Шунингдек, бу ерда парҳез нонлари, махсус батонлар ҳам пиширилади. Бу маҳсулотларнинг барчасини харидорлар севиб харид қилишмоқда.

Мазали ва сифатли нонларни тайёрлашда етук мутахассислар бор билим ва тажрибаларидан оқилона фойдаланишаётир. Улар «Винклер», «ФТЛ-2» технология мосламаларида пиширган иссиқ нонларни пешма-пеш шартномалар тузилган дўконларга жўнатиб туришади. Шунингдек, «Саидкамол», «Умид», «Оқ тун», «Али Шукур», «Саховатли», «Шаҳноза», «Ёғду» сингари савдо жамоалари ҳам нон корхонасида тайёрланган маҳсулотларни мунтазам олиб турадилар. Корхона қошидаги «Иссиқ нон» фирма дўконида эса узлуксиз нон-булка маҳсулотлари билан савдо ташкил этилган.

—Корхонамизга қарашли фирма дўконимизда иссиқ нондан ташқари қадоқлаб пакетланган ун ва гуруч ҳам сотилади, — дейди жамоа раҳбари Али Акбар Исмоилов. — Бу ерда фақат нон пишириб-гина қолмай, унинг сифати ва одамларга сотиш жараёнида ўзаро назорат ҳам ўрнатилган.

Нонларнинг сифатлилигини назорат қилишда ва уларни доимо меъёрида тайёрланишида моҳир новвойлардан Саид Ботиров, Раъно Қосимова, Надежда Холиқова, шакл берувчи ва хамир қорувчилардан Мастура Муҳаммадраимова, Раъно Илёсовалар, чилангар Улуғбек Каримовлар алоҳида ўрнак кўрсатиб меҳнат қилишаётир.

Корхона аҳли молиявий-иқтисодий жиҳатдан ўз мавқеини мустаҳкамлаб оёққа туриб олди. Замонавий илғор технологияни ишга тушириш, тежамкорлик, ҳалол меҳнат туфайли аҳолига мўл-кўл, сифатли нон маҳсулотлари етказиб берилмоқда.

Малик НУРИДДИНОВ.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Фармони билан бастакор Мутал Бурхонов Ўзбекистон Республикаси Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

❑ Андижон вилоятида Шаҳрихон—Хонобод янги темир йўли фойдаланишга топширилди. У аҳоли зич жойлашган Асака, Андижон ва Қўрғонтепа орқали ўтади.

❑ Қашқадарё вилоятининг Ғузор туманида дон маҳсулотлари корхонасининг биринчи навбати — 20 минг тонна ғалла сиғадиган элеватор фойдаланишга топширилди. Унинг иккинчи навбатида ун комбинати барпо этилади.

❑ Самарқандда янги Ўзбекистон — Туркия «Сунам» қўшма корхонаси иш бошлади. У асосан бинокорлик материаллари, жумладан, пардозлаш учун ишлатиладиган мармар қопламалар ишлаб чиқаради.

❑ Шаҳрисабзда буюк Соҳибқироннинг 660 йиллигига бағишлаб «Экосан» хайрия жамғармаси ташаббуси билан «Амир Темур, табиат ва инсон» мавзуида анжуман бўлиб ўтди. Унинг ишида мамлакатимиздаги чет эл ваколатхоналарининг вакиллари ҳам қатнашдилар.

❑ «Ўзинтур» компанияси Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси билан ҳамкорликда сайёҳларимизнинг шу йил ёзда АҚШнинг Атланта шаҳрида бўлиб ўтадиган Олимпиада ўйинларига сафарларини ташкил этади. Олимпиадага бир йўлланманинг нархи 4600 доллар туради.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ 17 май куни Москвада Ҳамдўстлик давлат раҳбарларининг олий даражадаги навбатдаги учрашувида Россия Давлат думасининг Беловеж битимини бекор қилиш тўғрисидаги қарорини ҳамда Президент сайловлари арафасида Россиядаги сиёсий вазиятни кўриб чиқиш мўлжалланмоқда. Бир кун илгари эса «тўртлар» шартномасини имзолаган Россия, Белоруссия, Қозоғистон ва Қирғизистон президентларининг учрашуви бўлади.

❑ Тожикистонда қуролли мухолифатчилар Душанбе яқинидаги Тавилдарё туманини қўлга олганликларини маълум қилдилар.

❑ Россия президентлигига сайловлар бўлиб ўтадиган 16 июнда Чеченистон парламентига ҳам сайловлар ўтказишга қарор қилинди.

❑ Борис Ельцин шу ойда Чеченистонга бориб, бирбири билан жанг қилаётган томонларни музокаралар столи атрофига ўтказиш ниятида эканлигини билдирди. У Жохар Дудаев ҳалок бўлганлигини тасдиқлаб, марҳум қаерда дафн этилганлиги ҳам маълумлигини айтди.

❑ Бир кунлик ташриф билан Грузияда бўлган Россия ташқи ишлар вазири Евгений Примаков Президент Эдуард Шеварднадзе билан учрашиб, икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик ҳамда Абхазия ва Жанубий Осетиядаги можароларни ҳал этиш масалаларини муҳокама этди.

ХОРИЖДА

❑ Эронга расмий ташриф билан келган Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев Президент Али Акбар Ҳошимий Рафсанжоний билан музокаралар ўтказди.

❑ Бугун Брюсселда Европа иқтисодий кенгашига аъзо мамлакатлар ташқи ишлар вазирларининг учрашуви бўлади. Россия билан муносабатлар унинг кун тартибидаги асосий масалалардан биридир.

❑ Шанба куни Майями шаҳри яқинида АҚШ самолёти ҳалокатга учради. Самолёт улкан ботқоқликка чўкиб кетганлиги сабабли ундаги 109 нафар йўловчи ва экипаж аъзоларининг ҳаммаси ҳалок бўлган, деб ҳисобланмоқда.

❑ АҚШ қишлоқ хўжалиги вазирлиги маълумотларига қараганда бу йил буғдой ҳосили 1978 йилдан сўнг энг кам даражада бўлиши кутиляпти.

❑ Американинг Шимолий Каролина штатида АҚШ ва Буюк Британия ҳарбий-ҳаво ва ҳарбий-денгиз кучларининг иккинчи жаҳон урушидан сўнг энг йирик машқлари бошланди. Унда 53 та кема ва 300 та самолёт қатнашмоқда.

❑ Афғонистон ҳукумат қўшинлари қарийб 18 ойдан бери «Толибон» мухолифатчилари назорати остида бўлган Вардах вилоятидаги иккита туманни жанглар билан қўлга олдилар.

О ЯНГИЛИКЛАР О ВОҚЕАЛАР О ХАБАРЛАР

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

О ЯНГИЛИКЛАР О ВОҚЕАЛАР О ХАБАРЛАР

Суратли ахборот

ТАРИХИМИЗ БИРЛИГИ

Тошкентдаги «Ҳамар» Халқаро маданий-алоқалар марказида XIX асрга оид фотосуратлар кўргазмаси очилди. Ундаги намойиш этилаётган асарлар муаллифи Туркиянинг машҳур фото устаси Аргун Чиғатойдир.

Кенг ва ёруғ хона узра ёқимли мусиқа таралмоқда. Суратларни томоша қилар эканмиз, гўё ўтмиш билан сирлашгандек, мозийга сафар қилгандек бўламиз.

— Туркийзабон халқлар маданияти ва тарихи жуда ўзига хос жиҳатларга эга, — деди биз билан суҳбатда жаноб Аргун Чиғатой. — Иш жараёнида Ҳамдўстлик давлатларининг жуда кўп шаҳарларида, хусусан, Москва, Санкт-Петербург, Абакан, Минск архивларидан ҳужжатлар, фототасвирларни кўздан кечиришга тўғри келди. Собиқ Иттифоқ даврида бундай тасвирларни намойиш этиш имконияти мавжуд эмас эди. Кўргазмани ташкил этишдан асосий мақсадимиз эса туркий миллатлар тарихи ва маданиятининг бирлиги, ўзаро уйғунлигини намойиш этишдир. Умуман олганда, менинг фотосуратларим нафақат Туркия, балки АҚШ, Буюк Британия, Франциянинг кўпгина нуфузли нашрларида эълон қилинган.

— Мана бугун юртимизнинг бундан юз йил аввалги қиёфасини кўриб турибмиз, — дейди ўзини «Тошкўчавто» қўшма корхонасининг менежери дея таништирган Мажид Ҳамидов. — Бу эса бизларни тарихимизни янада ардоқлашга, уни чуқурроқ ўрганишга ундайди. Шу билан бирга ушбу кўргазма Ўзбекистон ва Туркия давлатлари ўртасидаги дўстлик, маданий-маърифий алоқаларнинг янада мустаҳкамланишига хизмат қилади, деб ўйлайман.

Назокат УСМОНОВА.

СУРАТЛАРДА: кўргазма залида.

Диққат, янгилик!

ЖАҲОН АНДОЗАЛАРИДАН ҚОЛИШМАЙДИ

Албатта гўшт, нон каби ёғ ҳам кундалик турмушимиз учун энг зарур бўлган маҳсулотлардан саналади. Шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, ҳозир республикамиздаги ёғ заводларига Германия ва Англияда ишлаб чиқарилган махсус ускуналар ўрнатилган. Бундай технологиялар учун эса ўзимизга ҳам жуда зарур бўлган валюта сарфланмоқда, қолаверса, уларнинг қисмлари ишдан чиқса қайта тиклаш учун қимматли вақт йўқотилади. Бироқ шу вақтга қадар республикамиз шароитига мос келадиган юқори самарали, ихчам, тежамли, ишлаб чиқариш жараёнлари тўла механизациялаштирилган кичик ёғ заводлари ҳали ўзимизда ишлаб чиқилмаган эди. Шуниси қувонарлики, масаланинг иқтисодиётимиз учун нақадар муҳимлигини ҳисобга олган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясига қарашли электроника институтининг бир гуруҳ олим ва муҳандислари (1995 йилда мазкур гуруҳ томонидан янги кичик тегирмон яратилиб, Республикамиз вилоятларида муваффақиятли қўлланиб келинмоқда) янги кичик ёғ заводи лойиҳасини ишлаб чиқиб, уни тайёрлашга киришдилар. Уни яратишдан олдин ёғ берадиган турли ўсимликларнинг хусусиятлари чуқур ўрганиб чиқилди. Хусусан, чигитдан 16-18 фоиз, кунгабоқардан 50-55, ерёнғоқдан 45-60, кунжутдан 50, зиғирдан эса 35 фоиз ёғ олиш мумкинлиги маълум бўлди. Масалан, кунгабоқар шўр босган ерларда, чўл минтақаларида ҳам ўсаверади. Уни парваришлаш учун кўп меҳнат талаб қилинмайди. Юқоридагиларни ҳисобга олган ҳолда ушбу ёғ заводи, Ўзбекистон ҳудудида ўсадиган ёғ берадиган ўсимликларнинг барчасини қайта ишлаш имкониятига эга этиб ишланди. Ва заводда бир кеча-кундузда 5 тонна ёғ берадиган ўсимликлар — кунгабоқар, ерёнғоқ, кунжут, зиғир, чигит, ҳатто тамаки уруғидан ҳам ёғ олиш мумкин. Ушбу ёғлар фойдали хусусиятлари жиҳатидан пахта ёғидан анча устундир. Чунончи, ерёнғоқ ёғи инсон организми учун энг фойдали ва тез ҳазм бўлади ҳамда ошқозон, ичакларда ҳеч қандай асорат қолдирмайди. Сифати жиҳатидан ерёнғоқ ёғи зайтун ёғига яқин туради.

Электроника институтида ишлаб чиқилган кичик ёғ заводи маҳсулоти давлат андозалари талабларига тўла жавоб беради. Ўйлаймизки, яқин фурсатда бундай кичик ёғ заводлари халқ хўжалигимиздан кенг ўрин олади.

Илҳом ШЕРМУҲАМЕДОВ.

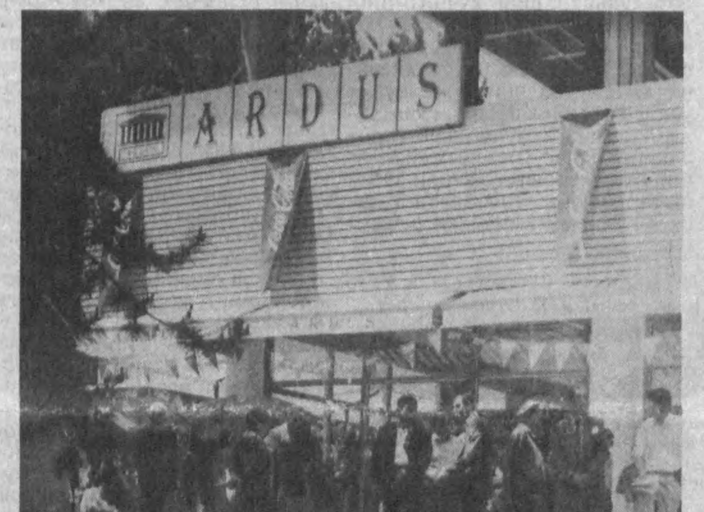

Ҳамшаҳарлар, сизлар учун!

«АРДУС» ЭШИКЛАРИНИ ОЧДИ

Кеча пойтахтимиз марказидаги «Зарафшон» ресторани мажмуида яна бир супермаркет — Ўзбекистон, АҚШ ва Ирландиянинг «Ардус» қўшма корхонасининг янги магазини тантанали вазиятда очилди.

Бу ердаги собиқ чойхонани таъмирлашга икки ой муқаддам киришилган эди. Ана шу қисқа вақт ичида тошкентликлар кўз ўнгида ўзига хос кўркам супермаркет пайдо бўлди. Унинг пештахталарига қўйилган маҳсулотларнинг кўплиги, янада муҳими ғоят сифатлилиги кўзни қувнатади.

Янги супермаркетда 30-35 киши ишлайди. Уларнинг ҳар бири жуда хушмуомалалиги билан дастлабки кундаёқ харидорлар эътиборини ўзларига жалб этди. Бу бежиз эмас. Чунки «Ардус»да ишлаш учун сотувчилар танлов асосида қабул қилиндилар. Улардан бир неча тил билиш билан бир қаторда ҳар бир харидорга маҳсулот танлашда кўмаклашиш маҳорати, хушмуомалалик каби фазилатлар ҳам ҳисобга олинди.

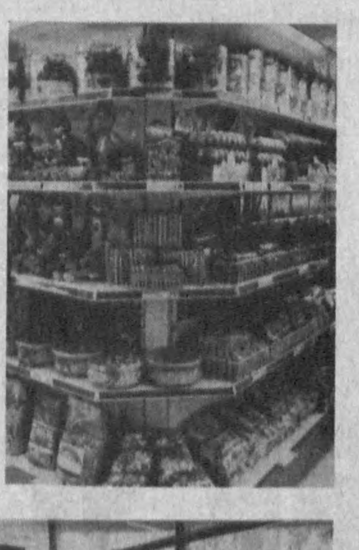

Сотувчилар меҳнатини енгиллаштириш, айниқса харидорларга қулайлик туғдириш мақсадида супермаркетда компьютерлардан фойдаланилади. Уларда савдо-сотиққа оид ҳамма маълумотлар муҳайё.

Яна шуниси диққатга моликки, «Ардус» Матбуотчилар кўчасидаги уларга қарама-қарши «Мир» супермаркети билан ёнма-ён жойлашган. Бундай яқинлик бозор иқтисодиётига хос бўлган рақобатни туғдириши шубҳасиздир. Соғлом рақобат эса харидорлар манфаатига хизмат қилади. Чунки ҳар икки супермаркет ҳам ўзларига харидорларни жалб этиш учун хизмат маданиятларини муттасил такомиллаштириб боришлари, шунингдек имкон даражасида маҳсулотларини ҳам арзонлаштиришлари керак бўлади.

«Ардус» супермаркетининг тантанали очилиш маросимида Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Равшан Файзуллаев иштирок этди.

СУРАТЛАРДА: «Ардус» супермаркети тантанали очилиши маросимидан лавҳалар.

Рустам Шарипов суратлари.

Мустақиллик мевалари

БОБУР АВЛОДЛАРИНИНГ ТАШРИФИ

Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциациясида Ҳиндистондан ташриф буюрган «Бобурийлар жамияти»нинг бош котиби Зиёвуддин Тусий бошчилигидаги жамият вакилларини қабул қилиш маросими бўлиб ўтди.

Зиёвуддин Тусий буюк Заҳириддин Муҳаммад Бобур авлодидан ҳисобланиб, Ҳиндистондаги «Бобурийлар жамияти»нинг бош котибидир. У илк маротаба 1994 йилнинг январь ойида Ўзбекистонга ташриф буюрганида Республика халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциацияси томонидан қабул қилинган. Шундан бери ассоциациянинг ушбу жамият билан хат-китобот алоқалари давом этмоқда.

1995 йил октябрь ойидан бошлаб халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциацияси ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамкорлигида буюк бобокалонимиз Бобур авлодларидан ҳисобланмиш Зиёвуддин Тусий фарзандлари — Минҳожиддин Тусий, Муҳаммад Абдул Шакил, Муҳаммад Абдул Адил, Муҳаммад Муаззам, Муҳаммад Аброр ва Моймутдин Тусийларни Ўзбекистондаги илм масканларида ўқишлари амалга оширилди, шу билан бирга вазирлик уларни бир йилда икки маротаба кийим-бош, стипендия ва ётоқхона билан таъминлашни ҳам ўз зиммасига олди.

Қабул маросимида томонлар ўзаро алоқаларни янада мустаҳкамловчи турли битимларни имзоладилар.

Ҳар икки ташкилот ўз имкониятларидан келиб чиққан ҳолда Марказий ва Жанубий Осиёда ҳукмронлик қилган улуғ сулоланинг асосчиси Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳақида, тарихнинг олтин даври мавзусига бағишланган халқаро миқёсда илмий йиғилишлар, семинар ва конференциялар ўтказишга аҳдлашдилар. Мазкур масала шунингдек, ўша давр тарихи ва Бобур замондошларининг тақдирини ўрганишни ҳам ўз ичига олади. Миллий ассоциация Андижондаги «Бобур жамғармаси» билан алоқаларни ўрнатишда «Бобурийлар жамияти»га ёрдам беради.

Бўлиб ўтган учрашувда олимлар, ёзувчилар, жамоат ташкилотларининг вакиллари иштирок этдилар. Суҳбат қатнашчилари Ўзбекистоннинг бугунги кунда қўлга киритаётган ютуқлари, халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциацияси фаолияти, Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни ривожлантириш, ҳамкорликнинг асосий йўналишлари, Ҳиндистонда яшовчи юртдошларимиз ҳаёти ҳақида маълумотлар билан ўртоқлашдилар.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Иккинчи ярим йилга обуна кетмоқда

«ОҚШОМ»ГА ЁЗИЛМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ...

Шу йилнинг 18 апрелидан бошлаб Тошкент шаҳрининг ҳамма алоқа бўлимлари ва обуна пунктларида Ўзбекистон Республикаси ва МДҲ мамлакатлари нашрлари учун 1996 йилнинг иккинчи ярмига обуналар бошланганидан Сиз, азиз оқшомхонлар хабардорсиз. Шу кунларда таҳририятимизга келаётган хатларда газетамиз муштарийлари ўзлари севган «Оқшом» газетасига йил бўйи обунани расмийлаштириш имконияти яратилганлигидан мамнун эканликларини изҳор этишган, 1996 йилнинг биринчи ярми учун обунаси тугаган мухлислар эса шу кунларда яна алоқа бўлимларига бориб июль ойидан бошлаб газетани мунтазам олиш учун ўз имкониятларига қараб «Оқшом»га ёзилаётганликларини хабар қилишган.

Дарҳақиқат, муштарийларимиз ўз мактубларида тўғри таъкидлаб ўтганларидек, ҳозирги шароитда ҳар бир оила ўз имкониятидан келиб чиққан ҳолда у ёки бу нашрга маълум бир муддатга обуна бўлиши мумкин. «Тошкент оқшоми» газетасига обуна бўлганлар асло ютқазишмайди. Чунки у чакана савдога жуда ҳам чекланган миқдорда чиқади. Демак оиласининг доимий ҳамроҳи бўлишини истаган ҳар бир киши «Оқшом»га шу кунларда обунани расмийлаштириб қўйса кўнгли хотиржам бўлади. Бинобарин, шаҳримизнинг хоҳлаган алоқа бўлимига кириб ҳар ойнинг ўнинчи кунига қадар обунани расмийлаштирса олам гулистон!

«Тошкент оқшоми»га Ўзбекистон Республикаси барча вилоят ва шаҳарларида чекланмаган миқдорда бирор монеликсиз ёзилиш мумкинлигини яна бир бор эслатиб қўймоқчимиз. Агар обуна масаласида бирорта муаммо туғилгудек бўлса «Тошкент почтаси» ишлаб чиқариш корхонасига — 33-47-49 рақамли телефонга ёхуд «Тошкент оқшоми» таҳририятига —33-29-70 рақамли телефонга мурожаат қилинг. Газетани элтиб бериш масаласида эса ўзингиз истиқомат қиладиган жойдаги почта бўлимларига мурожаат қилишингизни маслаҳат берамиз.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГАЗЕТАСИНИНГ ОБУНА НАРХИ:

	УЙГА ЕТКАЗИБ БЕРИШ	АБОНЕНТ ҚУТИСИГА ЕТКАЗИШ
• Бир ойга	64 сўм	54 сўм
• Уч ойга	192 сўм	162 сўм
• Ярим йилга	384 сўм	324 сўм

«Тошкент оқшоми» газетасининг индекси — 64690.

О ЯНГИЛИКЛАР О ВОҚЕАЛАР О ХАБАРЛАР

Эски шаҳар ёшаради

ҲАЙРАТОМУЗ ЎЗГАРИШЛАР

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Тошкент шаҳрининг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод қилиш тўғрисида»ги қарори матбуотда эълон қилинганига эндигина бир ярим йил бўлаяпти. Лекин шу қисқа муддат ичида Эски шаҳар қиёфаси шу қадар ўзгариб кетдики, ҳозир бу ерга келган киши қурувчилар, йўлсозлар, лойиҳачилар, транспортчиларнинг амалга оширган ишлари, бугунги кунда қўлга киритган ютуқларини кўриб ҳайратдан ёқа ушлайди. Шуниси қувонарлики, Эски шаҳарда қурилиш, янгиланиш каби меҳнат жараёнлари бир зум тинмаяпти. У кун сайин кенгайиб, обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Қурилишлар архитектураси ранг-баранг тус олиб, турар жой даҳаларига файз ва тароват бағишламоқда. Яқинда биз шу ерда бўлганимизда бунинг яна бир бор гувоҳи бўлдик.

КЎККА БЎЙ ЧЎЗГАН БИНОЛАР

Ҳуснутдин Асомов кўчасидан бора туриб Қорасарой кўчасига бурилишимиз билан нигоҳимиз беихтиёр чап томонда қад ростлаган бинога тушди. Бундан икки ой муқаддам шу ердан ўтганимизда эндигина бинонинг пойдевори қурилаётган эди. Қурилишнинг бунчалик тезкорлик билан олиб борилаётганлиги бизни беихтиёр ўзига чорлади. Маълум бўлишича бунёдкорлар вақтдан ўзиб ишлашаётган экан.

Улар муддатни икки баравага қисқартириб бинони фойдаланишга деярли тахт қилиб қўйишибди.

— Ҳозир хоналар пардоздан чиқариляпти. Тез кунда бу ишни ҳам ниҳоясига етказамиз, — дейишади улар бизга.

Навоий — Зарқайнар кўчалари туташган жойда эса етти қаватли уй қад ростлабди. Эски шаҳарликлар учун қурилаётган бинолар асосан беш ва тўққиз қаватдан ташкил топганлиги учун бу янги лойиҳадаги уй дарҳол диққатимизни ўзига тортди. Қурувчилар билан суҳбатлашдик. Улар «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли 12-трестнинг 50-қурилиш бошқармаси бинокорлари экан. 96 оилага мўлжалланган бу уйда ҳам қурилиш ишлари муддатидан илгари тугалланибди.

Эски шаҳарни тиклаш ишларига асосан 1 ва 2-уйсозлик комбинатлари, йирик ҳажмлиблокли тажриба уйсозлик комбинати, «Тошчетэлқурилиш» ҳиссадорлик жамияти ва «Турон» фирмаси қурувчилари жалб этилган.

Масалан, 1-уйсозлик комбинати бунёдкорлари генерал Узоқов ва Тахтапул мавзеларида ишлашяпти. Улар бу жойларда ҳозиргача бир нечта биноларни фойдаланишга топширишди. Биргина Тахтапул мавзесида комбинат меҳнат аҳли томонидан бунёд этилган 28 минг 446 квадрат метр турар жой биноларига 486 та оила кўчиб кирди. Айни пайтда бинокорлар Тахтапулдаги иккита уйда пардозлаш ишларини олиб боришмоқда. Учта уйда эса қурилиш-тиклаш юмушлари давом этяпти. Улар ўтган янги йил арафасида бир йўла тўртта хонадонни эгаларига тортиқ этишди.

2-уйсозлик комбинати қурувчилари эса «Ғунча» кинотеатри ҳамда «Чизельная» мавзеларида қурилиш олиб боришяпти. Улар ҳам яқинда иккита уйни фойдаланишга топширишди. Айни пайтда Самарқанд Дарбоза кўчасида тўққиз қаватли 63 хонадонга мўлжалланган уй тезлик билан қурилмоқда.

«Тошчетэлқурилиш» ҳиссадорлик жамияти эса шу кунгача «Чилонзор—30» мавзеи ва Халқлар Дўстлиги шоҳкўчасида умумий сатҳи 7 минг 53 квадрат метрдан иборат уй-жой биноларини қуриб беришди.

ҚУРИЛИШ ЛОЙИҲАДАН БОШЛАНАДИ

Шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшишда шубҳасиз лойиҳа институтларининг ҳам муносиб улушлари бор. Чунки ҳар бир бино, кўча қурилиши лойиҳадан бошланади. Эски шаҳарни янгилаш ва тубдан қуриш ишига пойтахтимиздаги йирик тўртта лойиҳалаш институтлари жалб этилган. Улар Тошкент бош режа ва лойиҳалаш илмий-тадқиқот (ТошНИИПИ) институти, Тошкент шаҳар лойиҳалаштириш ва қайта қуриш («Тошгипрогор») институти, «Ўзавтомобилйўл» ва Ўзбекистон лойиҳалаштириш илмий тадқиқот тажриба (ЎзЛИИТТИ) институтларидир. Яқинда биз «Тошгипрогор»да бўлиб, бу ерда Эски шаҳар юзасидан олиб борилаётган ишлар билан танишдик.

— Вазирлар Маҳкамасининг Эски шаҳарни қайта қуриш ва обод қилиш тўғрисидаги қароридан сўнг институт хизматчилари катта изланишларни амалга оширди, — дейди бизга институт директори Жамолиддин Исломов. — Ана шу ҳудудда бекиёс ишларни бажариш олдидан кўплаб тадқиқотлар олиб борилди. Эски шаҳарда яшайдиган кишилар билан суҳбатлашилди. Шу йўсинда унинг концепцияси ишлаб чиқилди. Бунда архитектура режалаштириш вазифаларини ҳал қилишнинг бош ҳужжатлари ва бажариладиган ишлар белгиланди. Унда биз Эски шаҳарни таъмирлаш ва қайта қуришнинг барча ижтимоий, иқтисодий, экологик масалаларини ҳисобга олганмиз. Мақбул бўлган барча таклифлар Тошкент шаҳри 2010 йилгача бўлган бош режасига асос қилиб олинди.

Ана шундай қилиб Эски шаҳарни таъмирлаш ва қайта қуриш бўйича кўплаб лойиҳаларнинг энг самарали нусхалари танлаб олинди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тошкент шаҳрида уй-жой қурилишини давлат томонидан қўллаб-қувватлашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармони ҳам Эски шаҳар қурилиши юзасидан олиб борилаётган ишларимизни янада тезлаштирди. Чунки ушбу Фармон юзасидан ҳамшаҳарларимизга мўлжаллаб қуриладиган уйлар Тошкентимизнинг бошқа туманлари қатори Эски шаҳарда ҳам кўплаб қад кўтаради. Энг муҳими Эски шаҳарда жаҳон андозалари талаби асосида қуриладиган кам қаватли биноларнинг биринчи қаватига унда истиқомат қилувчининг талаб ва истаги ёки касбига қараб ҳунармандчилик расталари ва дўконлар жойлашади.

Бугунги кунда лойиҳа институтлари томонидан Эски шаҳарда қуриладиган 2 ва 3 қаватли коттежларнинг вариантлари ишланди. Бу коттежлар ташқи томонидан ҳам киши диққатини ўзига тортадиган уйлар бўлиб, улар оила аъзоларининг сонига қараб уч хонадан саккиз хонагача эга бўлади. Институтларнинг устахоналари ҳозир шундай коттежларнинг 20 га қадар турларини таклиф этишмоқда. Улар бугунги бозор талабларига ҳам жуда мос келади. Жумладан, уй лойиҳасини буюртирадиган оила сал олдинроқ хизмат кўрсатишнинг қайси тармоғига мойиллигини айтса бас. Қуриладиган уйнинг биринчи қаватида истиқоматчи истаган устахона ўрин олади. Шундай қилиб бир вақтлар Эски шаҳар ўз шуҳратини топган устахоналар шаҳри анъаналарини қайтадан яратади. Бу ерда қуриладиган коттежлар ўзининг ташқи қиёфаси билан ҳам бир-биридан ажралиб туради. Бундай усулда коттежлар қурилиши 2000 йилгача мўлжалланган бўлиб, улар Сағбон, Қорасарой кўчаларини безайди.

Биз сўз билан айтганда, ҳозир бир қанча лойиҳалар тахт. Айтиш мумкинки, бу лойиҳалар пойтахтимиз кўркига кўрк қўшиб шаҳарсозлик ва меъморчиликда янги саҳифа очади.

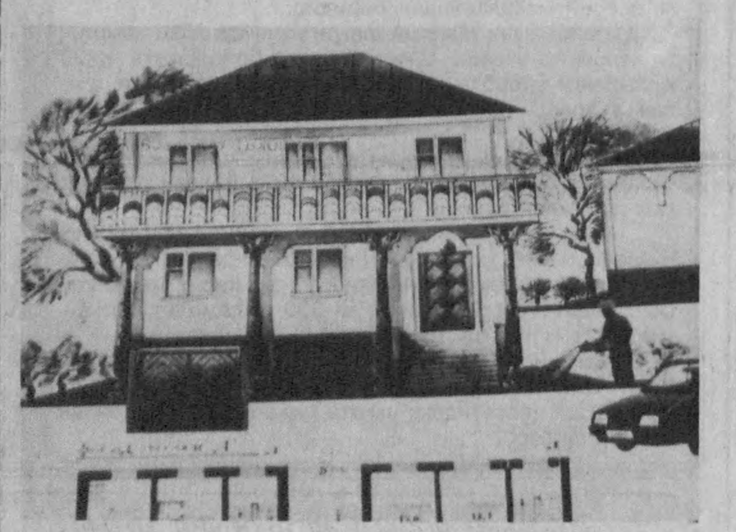

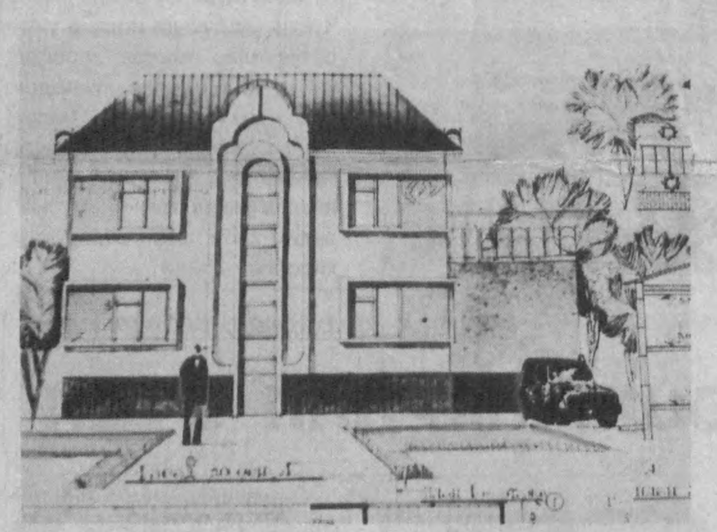

КЕНГ ВА РАВОН КЎЧАЛАР

Шу яқин ўртада Сағбон ва Қорасарой кўчаларидан ўтдингизми? Албатта ушбу кўчаларнинг олдинги қиёфасидан ҳозиргиси бутунлай фарқ қилади. Илгари айтайлик Сағбоннинг эгри-бугри кўчаларига кирган киши катта йўлга чиқиб олиши амри маҳол эди. Кўча тор бўлишидан ташқари, ҳамиша транспортлар билан гавжум, қишда лой, ёзда чангтўзон бўлиб ётарди. Ҳозир бу кўчага кирган киши Эски Жўвагача бўлган йўлни 15-20 дақиқада босиб ўтади. Транспортда эса бу оралиқ арзимас масофа.

Қорасаройнинг кенг ва равон кўчаларидан юрсангиз бахри-дилингиз очилади. Беихтиёр ўзингизга ўзингиз: «Вой тавба, наҳотки бу ўша эски Қорасарой бўлса» деган саволни берасизу, йўловчилар ва транспорт ҳайдовчилари учун шундай қулайликни яратиб берган йўлсозлар ҳимматига тасаннолар айтасиз.

Кўп ўтмай Форобий кўчаси ҳам янги қиёфа кашф этади. Чунки бу ерда ҳам кеча-кундуз йўлсозлар тиним билмай ишлашаяпти. Эртадан кечгача трактор ва «ЗИЛ» машиналарининг овози бир зум тинмайди.

Форобий кўчасининг иккинчи қисми томон йўл олдик. Бу ерда бунёдкорлик ишлари тугай деб қолибди. Кўтарма кранлар ёрдамида йўлкалар учун плиталар, асфальт ётқизишдан олдин тўкилаётган шағалларни текислаш, йўл чироқлари ва электр транспорти учун ўрнатилган бетон устунларни жой-жойига қўйиш ишлари жадал бормоқда.

Биз шу ерда Тошкент ободонлаштириш бош бошқармасига қарашли «Жавоҳир» йўл корхонаси бош муҳандиси Абдуғаффор Абдуллаевни учратдик.

Жамоамиз аъзолари Вазирлар Маҳкамасининг Тошкентнинг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод қилиш тўғрисидаги қарори чиққандан бери шу ҳудудда ишлашади. Даставвал Сағбон кўчасини бунёд этишда қатнашдик. У ердаги юмушларимиз тугагач, ҳозир мана шу Форобий кўчани қайта қуришга келдик. Кўчанинг бир километрдан зиёд қисми яқинда асфальтланиб, фойдаланишга топширилади.

Эски шаҳарликларни транспорт билан таъминлаш ишига ҳам етарли эътибор берилмоқда. Масалан шу йилнинг 30 мартида очилган янги троллейбус маршрути ҳам Эски шаҳарнинг бир қисмини босиб ўтиб, аҳолига анча қулайлик туғдирди. Жанубий вокзалдан — «Ёшлик» шаҳарчасигача қатнайдиган бу йўлдан ўтадиган троллейбуслар Эски шаҳарнинг Форобий кўчасида истиқомат қилувчиларнинг транспортга бўлган талабини тўла қондирди.

Умуман аҳолига транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш борасида қолаверса, шаҳар марказини ва метро йўлларини яқинлаштириш мақсадида «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси талай ишларни амалга оширди. Масалан, Навоий кўчасидан то 1-шаҳар касалхонасигача янги трамвай йўли қурилди, 2,7 километрли бу йўлдан ҳозир трамвайлар қатнамоқда. 7-трамвай, «Самарқанд» автостанциясидан, 16-трамвай эса «Ўзбекқишлоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасидан шу ергача қатнамоқда.

Сағбон — Қорасарой, Эски Жўва бўйлаб қатновчи троллейбус эса Эски шаҳарликлар жонига оро кирди.

Ҳозирги кунда янги троллейбус йўли қурилиши бўйича мутлақо янги лойиҳа ҳужжатлари тайёрланмоқда. У Тошкент вилоятининг Келес шаҳрини Эски шаҳар билан боғлайди. Шунингдек, Абдулла Қодирий ва Ўлмас Умарбеков кўчалари бўйлаб троллейбус линияси қурилиши давом эттирилади. Бу Эски шаҳарни Марказий вокзал билан боғлайди.

АНИҚ РЕЖА АСОСИДА

Эски шаҳар — ўзбек халқи тарихининг бир бўлаги десак янглишмаймиз. Бу ерда авлодларга сақлаб қолиш лозим бўлган озмунча иншоотлар ва диққатга сазовор жойлар борми? Гарчи ҳозир бу ерда бузиш-тиклаш ишлари олиб борилаётган бўлса-да, лекин ҳудуддаги тарихий ёдгорликлар сақлаб қолинишига иложи борича ҳаракат қилибгина қолмай, балки уларни қайта таъмирлаш ишлари ҳам жадаллик билан олиб борилмоқда. Бу хайрли ишни, умуман Эски шаҳар қурилишини олиб боришда «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясининг хизмати алоҳида таҳсинга лойиқдир.

Гарчи бу ерда «Эски шаҳар — 1» дастури бўйича мўлжалланган барча юмушлар амалга оширилган бўлса-да, келгусида қилинадиган иш режаси кенг кўламли. Ҳали умумий майдони 67,9 минг квадрат метрдан иборат бўлган 900 оиладан ортиққа мўлжалланган 20 та уй қурилиши амалга оширилиши керак.

Шунингдек, «Эски шаҳар — 2» дастурига биноан хусусий иморат қуришни хоҳлаганларга шаҳар ҳудудидан тегишли ер майдонлари ажратиб берилади. Кўп қаватли бинолар қурилиши давом эттирилади. Кўплаб турар жой бинолари, маданий-маиший хизматга мўлжалланган иншоотлар қурилади. Агар биз Эски шаҳарликларга умумий режа бўйича 3 мингта оила сиғадиган уйлар қуриб берилишини ҳисобга оладиган бўлсак, бу йил турар жой дастуридаги юмушлар ўтган йилга нисбатан икки баравар ошади.

Масалан, биргина 1-уйсозлик комбинати қурувчилари шу йил 1 мингдан ортиқ хонадонни уй-жой билан таъминлашади. Бу уйларнинг умумий сатҳи 71 минг 718 квадрат метрни ташкил этади.

Энг кўп уйларни фойдаланишга топшириш бўйича иккинчи ўринни йирик ҳажмли-блокли тажриба уйсозлик комбинати эгаллайди. Унинг қурувчилари йил давомида 801 та хонадонга уй-жой қуриб бериш мажбуриятини олишган. Улар айниқса Самарқанд Дарбоза кўчасида улкан қурилиш ишларини олиб боришади. Шу атрофда олтита янги кўп қаватли уйларни тиклашади.

4,12-қурилиш трестлари ва «Турон» фирмаси бунёдкорлари ҳам Эски шаҳарликлар учун кўплаб турар жой биноларини бунёд этишади.

Бундан ташқари Чорсу ҳудудида соғломлаштириш ва спорт мажмуаси қад кўтаради. Бир нечта бўлинмаларни ўз ичига олган бу мажмуа Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг беш йиллик байрами арафасида фойдаланишга топширилади. Ҳозир бу ерда қурилиш ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда. Шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, футбол стадиони, ёзги ва қишки ҳовузлар, иккита теннис корти, гимнастика залларидан иборат бўладиган бу мажмуа шаҳримизда биринчилардан бўлади.

Унинг лойиҳаси «Тошкентбошрежа» ва Тошкент ҳудудий тажриба лойиҳа илмий — тадқиқот институтлари томонидан ишлаб чиқилган. Қурилиш ишларини эса «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорацияси, Ўзбекистон Республикаси Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги ҳамда «Ўзсаноатфуқароқурилиш» корпорациялари амалга оширишмоқда. Мажмуа 10 минг томошабинга мўлжалланган бўлиб, 14 гектар майдонни эгаллайди. Бундай йирик иншоотнинг қурилиши биринчи навбатда соғлом авлод учун Президентимиз томонидан кўрсатилаётган ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир, албатта.

Хулоса қилиб айтганда, Эски шаҳар тобора ёшариб, янги қиёфа касб этиб бормоқда. Ўйлаймизки, мустақил диёримизнинг беш йиллик тантаналари арафасида у янада обод бўлиб, кўркамлашади.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Шаҳримиздаги «Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамиятида тадбиркорликка кенг имкониятлар яратиб берилмоқда. Корхонанинг ҳиссадорлик жамияти таркибида иш кўраётгани ҳам фикримизнинг далилидир. Мана шу йўл билан корхона ҳозирги иқтисодий қийинчиликларга қарамай ўз маҳсулотларини харидоргир бўлишини ва буюртмачиларининг сони тобора ошиб боришини таъминламоқда.

Пай — эгалик кафолати

ИМКОНИЯТЛАР ОЧГАН ЯНГИЛИК

«Тоштўқимачи»нинг янги усулга ўтиб ишлашини ишчилар мамнуният билан қабул қилишди. Улар дарҳол қимматли қоғозларни (акциялар) сотиб олишга киришдилар. Акциялар тақсимотида ҳам етти ўлчаб бир кесилди. Масалан, акцияларнинг 31 фоизи корхона ишчи ва хизматчиларига, 30 фоизи давлатга, 20 фоизи хорижий сармоядорларга, 10 фоизи «Енгилсаноатсармоя» уюшмасига, 9 фоизи эркин савдога чиқарилди.

Дастлаб ҳар бир акциянинг нархи 100 сўм қилиб белгиланган бўлса, бугунги кунга келиб Тошкент биржасида уларнинг ҳар бири 860 сўмга сотилмоқда. Эркин муомалага қўйилган акцияларни ҳам асосан корхона ишчи ва хизматчилари сотиб олишмоқда. Акцияларни ишчиларга тарқатишда адолат юзасидан иш кўрилди. Масалан, бир йил ишлаган ишчиларга 3 тадан, меҳнат фаолиятига 10-15 йил тўлганларга эса 15 тагача, меҳнат таътилига чиққанларга 5 тагача акциялар сотилди.

Шу ўринда ўз-ўзидан савол туғилади: хўш, корхона янги усулда иш юритгач, қандай ижобий натижаларга эришди? Хорижий фирмалар билан алоқалар олиб бориш учун сертификатга эга бўлинди. Чет элдаги номдор тўқимачилик фирмалари билан ҳеч кимнинг аралашувисиз шартномалар тузишга эришилди. Шу йўл билан ишлаб чиқарилган маҳсулотларни хорижга сотиш ва қўлга киритилган валютага улардан юксак ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган ускуналар сотиб олиш имконияти яратилди. Ҳозир корхона маҳсулотларига Италия, Испания, Германия, Исландия каби йирик давлатлардан тез-тез буюртмалар келиб турибди. Хусусан Япониянинг «Томин корпорейшн» фирмасига 15 мингта чойшаб етказиб бериш учун тушган шартнома фикримизнинг далилидир.

Энг муҳими корхона ишчилари томонидан тайёрланган газламалар жаҳон бозоридан харидорини топаётганлиги қувончлидир. Бундан уч йил муқаддам америкалик тадбиркорлар таъсис этган «Олтин глобус» халқаро совринининг Ўзбекистон корхоналари орасида биринчи бўлиб «Тоштўқимачи»га берилиши бежиз эмас, албатта.

Бугунги кунда корхонада 11 мингдан зиёд меҳнат аҳли фаолият кўрсатмоқда. Улар орасида юздан ортиқ миллат вакилларини учратиш мумкин. Шундай йирик жамоа бир жон, бир тан бўлиб меҳнат қилиб, самарали ютуқларга эришди. Бугунги кунга келиб корхонада умумий иш ҳақи 5-6 минг сўмга етган бўлсада, маъмурият ишчилар ижтимоий ҳимоясига катта эътибор бермоқда.

Масалан, меҳнат ҳақини ўз вақтида бериш, ишчи ва хизматчиларнинг иш кунларига қараб тушлик тамадди учун пул ажратилмоқда. Мева-сабзавот дўконларида пиёз, картошка, сабзи, карам ва гўшт маҳсулотлари ҳамда қандолат маҳсулотлари савдоси ташкил қилиниб туриладди. Шунингдек корхонада ишлаб чиқарилаётган бежирим ва нафис газламаларни савдо қилиш ва кредитга бериш бўйича савдо дўкони очилган. Бу ердаги маҳсулотларнинг ҳаммаси тўқимачиларга сотилади. Харид қилинган товар учун пул маблағи олти ой давомида тўланади ёки ишчининг маошидан унга қулай сумма бўйича ушлаб қолинади. Бундан ташқари корхонада ишчи ва хизматчиларни уй-жой билан таъминлаш масаласи ҳам кун тартибидаги асосий вазифа ҳисобланади. 1994-95 йиллар мобайнида 95 та ишчи ва хизматчига янги хонадонларнинг калитлари топширилди.

Ҳозирда дадил одимлар билан бораётган ушбу корхонада мустақиллигимизнинг беш йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда.

— Тадбиркорлик, ишбилармонлик билан фаолият кўрсатган жамоамиз бу қутлуғ кунни меҳнатда юксак натижаларни қўлга киритган ҳолда қаршилашни ўз олдига асосий мақсад қилиб қўйган, — дейишади корхона раҳбарлари.

Мақсуд ҚОДИРОВ.

Тошкентимиз ҳудуди бугунги кунда тобора кенгайиб, аҳоли сони ортиб бормоқда. Халқ хўжалигида 200 дан зиёд корхона ва кўплаб илм даргоҳлари ишлаб турибди. Шаҳримиз Марказий Осиёда халқаро аҳамиятга эга бўлган энг йирик аэропорти билан ҳам машҳур. Шаҳарда иккита темир йўл вокзали, иккита аэропорт, бешта шаҳарлараро автобекат ишлаб турибди. Белгиланган манзилга етиб боришни ҳозирда энг қулай ва арзон транспорт деб тан олинган трамвай ва троллейбуслар кўпроқ амалга оширмоқда. Шундай экан, йўловчиларнинг транспортга бўлган талаби қандай қондириляпти? Юксак маданий хизмат кўрсатиш йўлида тўсиқ бўлаётган муаммолар қай тарзда ҳал этилмоқда? Шу каби саволларга жавоб топиш учун Тошкент шаҳар трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Қобул Шокировга мурожаат қилдик.

Транспорт ва йўловчи

ЭҲТИЁЖНИ ҚОНДИРИШ ЙЎЛИДА

— Қобул Ғафурович, шаҳарнинг «қон томири» ҳисобланган электр транспортининг эришган натижалари билан таништирсангиз.

— Трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси таркибида фаолият кўрсата бошлаганига эндигина тўрт йил бўляпти. Бу даврда электр транспорти ҳар қалай ривожланиш томон қадам ташлади. Айниқса ўтган йили жамоа учун анча масъулиятли бўлди. Шаҳар ҳам энига, ҳам бўйига кенгайиши муносабати билан трамвай ва троллейбусларга бўлган талаб ортиб борди. Йўловчиларга қулайлик туғдириш мақсадида Фарғона йўли бўйлаб Жарқўрғон — «Қўйлиқ» деҳқон бозори орасида масофаси етти чақиримли трамвай йўли қурилиб, фойдаланишга топширилди. Навоий — Самарқанд Дарвоза — Асадулла Хўжаев—Уйғур кўчаларида 5,4 чақиримли ҳаракат йўлга қўйилиб, гавжум жойлашган аҳолининг транспортга бўлган талаб ва эҳтиёжи қондирилди.

Ўз навбатида янги троллейбус йўналишлари ҳам ҳамшаҳарларимиз манзилини яқин қилиб келяпти. Хусусан бу борада гап кетганда Сағбон — Абдураҳмонов — «Қорасарой» — Қодирий — «Эски Жўва» — «Олой» бозорини бир-бири билан боғловчи 13,3 чақиримли янги троллейбус йўли, Сегизбоев — Янка Купала — Москва остонаси бўйлаб ҳаракатланувчи 4,6 километрли йўналиш, Белоножко—Қодиров кўчалари орасидаги етти чақиримли янги троллейбус линиясини айтиб ўтиш мумкин.

Янги очилган трамвай ва троллейбуслар тармоғида мунтазам ҳаракатни таъминлаш учун Анҳор, Кафанов, Крупская электр станциялари бунёд этилиб, транспортлар 600 вольтли электр қуввати билан таъминланди. Ҳозирги кунда Бобур, Озодлик, Шимол, Ниёзов станциялари бунёд этиляпти. Ҳамда Амир Темур кўчасида пўлат изларни қайта таъмирлаш ишлари жадаллик билан олиб борилаётир.

Фурсатдан фойдаланиб, айтишим лозимки, республикамиз раҳбариятининг жонкуярлиги туфайли электр транспорти корхоналари 92 та бежирим ва юмшоқ ўриндиқли янги трамвай ва троллейбуслар билан тўлдирилди.

— Гоҳида кўчаларда турна қатор бўлиб кетган трамвай ёки троллейбусларни кўриб пиёда юришга тўғри келади. Йўналишлардаги бундай камчиликларга қачон барҳам берилади?

— Тўғри, трамвайнинг жойидан жилмай қолган ёки троллейбус симлари узилган ҳоллар тез-тез содир бўлиб туради. Бунга асосий сабаб ҳаракат таркибларини хўжакўрсинга таъмирловчи чилангарларнинг учраб туриши ёки чириган симларнинг айниқса совуқ об-ҳаво шароитида чирсиллаб узилиб кетишидандир. Ҳозирда таъмирлаш ишларининг пишиқ ва мустаҳкам бўлишига эътиборни кучайтирдик.

Ҳар тонг транспортлар йўловчилар хизматига чиқмасдан аввал навбатчи-техниклар ҳаракат таркибини майда қисмларигача пухта кўрикдан ўтказишади. Камчиликларни тугатиш борасида чилангарлар малакасини ошириб боришга ҳам алоҳида эътибор беряпмиз. Ўқув масканларимизда етук чилангарлар тайёрлаш мақсадида ўз касбини пухта биладиган билимдон тингловчиларни танлаб оляпмиз.

— Қобул Ғафурович, эшитишимизча, кейинги вақтларда шаҳримиздаги барча транспорт воситалари қатори электр транспортида ҳам чиптасиз юрувчилар сони кўпаяётган экан. Албатта бу нарса шаҳар транспорт қатнови маромига оз бўлса-да, ўз салбий таъсирини ўтказмай қолмайди...

— Бу масалани яхши кўтардингиз. Яқинда назоратчилар текширув ўтказганда, баъзи транспорт воситаларида кетаётган йўловчиларнинг 50 фоизга яқини чиптасиз эканлиги аниқланди. Бир мисол келтирай. Ягона хўжалик ҳисобидаги марказ ҳар ойлик чипталарни ўзгариш билан савдога чиқаради. Февраль ойида 60 минг 500 дона шундай ойлик чипталар йўловчиларга сотилган. Деярли уларнинг ҳаммаси харид қилинган. Лекин шунга қарамай баъзи йўловчилар қўлида қалбаки ойлик чипталарини ҳам кўришга тўғри келяпти. Улар шунчалик ишланганки, баъзан қалбакини ҳақиқийсидан фарқ қилмай қоласан киши. Сабаби шаҳримизда нима кўп компьютер, нусха кўчирувчи машиналар кўп. Баъзи «уддабурон»лар ана шу машиналар ёрдамидан фойдаланишяпти. Шу туфайли «Барча транспорт воситаларида бепул юришга ҳақли», жумлали қўлбола қизил гувоҳномалар тайёрлаб чиқарилмоқдаки, назоратчилар уларни эгаларидан йиғиб олишга улгурмай қолишяпти.

Келинг, чиптасиз юришнинг бошқа йўллари ҳақида гап юритмай қўя қолайликда, шундай йўловчиларга инсоф тилайлик. Лекин уларга бир нарсани уқдириб қўйиш лозим. Маршрутларда белгиланган транспортларнинг кўпинча камайиб қолишида мана шундайларнинг ҳам ўзига хос «ҳиссаси» бор. Ўйлайманки, бу гапдан ҳар биримиз тегишли хулоса чиқариб оламиз.

— Бу йил Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг беш йиллиги тантанали нишонланади. Бу борада ҳозир барча жойларда қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Хўш, шаҳар трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси ушбу санага қандай тайёргарлик кўрмоқда?

— Жамоамиз байрамга катта ижодий изланишлар билан бормоқда. Хусусан бу йил 60 километр троллейбус линияси, 37 километр трамвай изи ҳамда электр қувватини ишлаб чиқарувчи 8 та станция фойдаланишга топширилади. 30 мартдан Жанубий вокзалдан «Ёшлик» шаҳарчасича қатновчи 8-троллейбус аҳолига хизмат кўрсата бошлади. Фарҳод кўчасидан Собир Юнусов — генерал Узоқов — Ниёзов — Абдураҳмонов — Асомов кўчалари бўйлаб Шароф Рашидов шоҳ кўчасигача 32 чақиримли троллейбус қатнови йўлга қўйилади. Тошкент Давлат тиббиёт институти ва Ибн Сино мавзеини боғловчи 3,7 чақиримли трамвай изларини бунёд этамиз. Амир Темур хиёбонидан Фарғона кўчаси бўйлаб «Қўйлиқ ота» мозоригача масофаси 18 чақирим бўлган йўналишда троллейбус ҳаракати иш бошлайди. Бу ишларни амалга оширишда бизга шаҳар ҳокимлиги, «Тошшаҳарйўловчитранс» раҳбарияти, лойиҳалаш институтлари, «Ўзбектрансқурилиш» бошқармаси бунёдкорлари яқиндан ёрдам беришмоқда. Улар билан аҳилликда йўловчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш йўлида фидойилик кўрсатяпмиз. Хуллас, бобокалонимиз Амир Темур йили деб ном олган ушбу йилда электр транспортини янада юксалтириш йўлида бор имкониятларимизни ишга соламиз.

Суҳбатдош Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ.

Адабиёт ва санъат

Кўргазма хоналарида

МУСАФФО ОСМОН ОСТИДА

Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг «Ҳамар» кўргазмалар хонасида «Мусаффо осмон остида» деб номланган кўргазма ташкил этилди. Кўргазма Ғалаба байрамига бағишланиб, унда уруш ва меҳнат фахрийлари бўлган отахон рассомлар билан бирга ёш иқтидорли мусаввирларнинг ҳам асарлари намойиш этилди.

Айниқса қаҳрамон мусаввир Самиғ Абдуллаев, Анвар Болқонов, Лутфулла Абдуллаев каби атоқли қалам соҳиблари, шунингдек В. Родин, З. Мирзаев, М. Набиев каби мусаввирларнинг сўнгги йилларда яратган тасвирий асарлари кўпчиликнинг эътиборини ўзига тортмоқда.

Суратларни томоша қилар экансиз мардлик, она Ватан, бугунги фаровон ҳаётимиз ранго-ранг бўёқларга янада жозибалироқ акс этилганининг гувоҳи бўласиз.

...Урушга ўғлини кузатиб, ундан ақалли битта ҳам мактуб ололмаган муштипаргина она. Унинг бутун дарду ҳасрати, армонию қайғуси, тоғдек сабрбардоши, эртанги кунига ишончини А. Исаевнинг «Она» асарини кўриб пайқаш мушкул эмас.

Ҳаётнинг асл мазмуни нимадан иборат? Яшамоқдан мақсад нима? Инсон камолоти, бахтини нималар ташкил этади? Кўргазмадаги тасвирий асарларни томоша қилар эканмиз, шу каби беадоқ саволларимизга жавоб топгандек бўламиз. В. Чернишевнинг «Мафтункор токзорлар», А. Сапригиннинг «Ватан учун» каби асарлари ёнидан ҳеч ким бефарқ ўтиб кетолмайди.

Кўргазмада халқ амалий санъатининг гўзал намуналари ҳам намойиш этилган.

Сўзимиз ниҳоясида шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимизки, сержило асарлардан туғилиб ўсган юртга меҳр-муҳаббат, бугунги тинч ва осойишта кунимизга шукроналар, инсонлараро самимият, эзгулик каби ҳис-туйғуларни кўргазмага ташриф буюрганлар яна бир карра дил-дилдан туядилар.

Назокат УСМОНОВА.

Сиз кутган учрашув

Баҳодир ЙЎЛДОШЕВ: «ФРАНЦИЯДА ЛОЛ ҚОЛГАНИМ...»

Аброр Ҳидоятов номли драма театрига кириб, ҳайрон қолдим. Саҳна томоша залининг деярли ярмигача етиб келганди. Залнинг ўзи ҳам қайта қурилган, ишлар қизғин давом этаётганди. Театрнинг бош режиссёри, Ўзбекистон халқ артисти, Республика Давлат мукофоти соҳиби Баҳодир Йўлдошевни ҳам қайта қуриш масаласида қизғин мунозара устида учратдим. «Келинг, — деди у киши менга кўз ташлаб, — Ҳозир бўшайман». Бир неча дақиқадан сўнг бош режиссёр хонасида суҳбатимиз бошланди. Турган гапки илк қизиқишим яқиндагина Парижда бўлиб ўтган буюк соҳибқирон Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланган тантаналар, санъаткорларимизнинг зўр муваффақияти хусусида бўлди.

— Дастлаб Франция санъат муҳити билан алоқамиз ҳақида икки оғиз сўз. Ҳар бир воқеа ўз мароми билан ҳикоя қилингани тузук-да. Биз дастлаб асли жазоирлик адиба Фотима Галернинг «Малика» драмасини саҳналаштирдик. Фотимахонимнинг ўзи ҳам келди Тошкентга. Ишимиздан жуда қониқди. Шундан кейин бир гуруҳ актёрларимиз Францияга халқаро театр фестивалига боришди. Авиньон шаҳрида ҳар йили анъанавий фестиваль бўлиб ўтади. Бизга Франциянинг Ўзбекистондаги элчихонасининг маданий ишлари атташеси Пьер Шовен жаноблари беғараз, катта ёрдам кўрсатди. Франциянинг машҳур актёри Франсуа Шатонинг юртимизга, театримизга ташрифини эсласангиз керак?! У Алишер Навоийнинг «Садди Искандарий» достони асосида тайёрланган «Искандар» томошасида қатнашганди, буюк шоир қиёфасида саҳнага чиққанди. Бу айтиш мумкинки, маданий алоқаларимиз тарихида ўзига хос воқеа бўлганди.

Ниҳоят, ўтган йили мен ва Баҳодир Эрматов Париждаги «Де Ля Вил» театрига бордик. У ердаги шарт-шароитларни, француз томошабинларининг дидини ўргандим.

Энди Амир Темур бобомиз тўғрисида. Ул улуғ зотнинг 660 йиллиги хусусида сўзлаганда, энг аввало бир нарсага тўхталмоқчиман. Парижда «Темур, Темурийлар даври, авлодларини ўрганиш жамияти» бор. Жамиятнинг ҳар уч ойда бир чиқадиган ўз журнали бор. Номи «Темур». Унда соҳибқирон бобомиз, унинг авлодлари ҳақидаги асарлар, маълумотлар босилади. Жамиятнинг президенти Люсьен Коррон, котиби эса Франсуа Броюссон деган кишилар. Шу жамият янги томоша қўймоқчи. Агар режа амалга ошса Баҳодир Эрматов билан биргаликда уни саҳналаштирамиз. Шу йилнинг август ойида эса Амир Темур ролини ижро этадиган артистлар бизга меҳмон бўлиб келишади.

Париждаги Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашган делегациянинг 50 нафари санъаткорлар эди. Бизга «Адион» театри саҳнасини бир кунга бериб қўйишди. Бу театр Европа театри деб аталади. У ерда Францияга гастролга келган театрлар томоша кўрсатадилар.

Франция элчихонасининг масъул ходими Пьер Шовен жаноблари билан бамаслаҳат «Мовароуннаҳр шоирлари» театрлаштирилган томошасини тайёрладик. Унда Темур авлодларидан, ўша даврда яшаган етти шоирни танлаб олдик. Томошада француз актёри Франсуа Шато ҳам иштирок этди.

— Нега энди етти шоир?

— Етти рақами Шарқда хосиятли саналадику! Бобур, Саккокий, Навоий, Лутфий, Атоий, Зебуннисо, Нодирабегимни танладик. Ўлмас Саиджонов, Ғуломжон Ёқубов каби хонандаларимиз, рақсларни саҳналаштирган Юлдуз Исматова, мусиқа бобида Абдуҳошим Исмоиловларнинг хизмати жуда ҳам катта бўлди. Раҳмат уларга!

— Етти шоир қиёфасида кимлар саҳнага чиқди?

— Бобур — Ҳошим Арслонов, Атоий — Элёр Носиров, Саккокий — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Афзал Рафиқов, Лутфий — Мирза Азизов, Навоий — Франсуа Шато, Зебуннисо — Гули Яхшиева, Нодирабегим — Зулайҳо Бойхонова. Томоша француз санъат ишқибозларига ниҳоятда манзур бўлди. Узоқ олқишлаб қарсак чалишди.

— Баҳодир ака, мавриди келиб қолди: Аброр Ҳидоятов номли драма театри ҳозир қандай асарлар устида иш олиб бормоқда?

— Ҳозир машҳур юнон драматурги Софоклнинг «Электра» драмаси устида иш олиб борилмоқда. Уни тожикистонлик режиссёр Фарруҳ Қосимов саҳналаштиряпти. Яна бир тожикистонлик ҳамкасбимиз, номи барчага таниш, машҳур режиссёр Борзу Абдураҳмонов Шекспирнинг «Отелло» фожиаси устида ишлаяпти.

— Нега энди тожик режиссёрлари?

— Биродарларимиз ҳозир ишсиз қолишган. Сўнгра уларнинг иккови ҳам машҳур санъаткорлар. Тажриба алмашамиз, ўрганамиз, ўргатамиз. Умуман мен ижодий ҳамкорлик тарафдориман. Бундан санъатимиз фақат ютади.

— Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишлаб янги томоша қўйилса керак?

— «Темур» деб номланган театрлаштирилган томошани тайёрлаш режалаштирилган. Томоша Регистон майдонида ўйналади. Балки шу томошани театримиз жамоаси ўйнар.

— Театр саҳнаси, зал қайта қурилган экан. Бунга қандай эҳтиёж сездингизлар?

— Замон талаби шу. Имкон борича томошабиннинг қалбини ром этиш керак.

— Яна Амир Темур ҳазратга қайтсак... Демак, Хуршид Давроннинг «Улуғбек» драмаси билан кифояланасизларми?

— Амир Темурни, унинг шавкатли авлодларини биз ҳали ҳам яхши билмаймиз, пухта билмаймиз. Мени Францияда лол қолдирган нарса шу бўлдики, у ердаги олимлар авлоди бирбири билан узвий боғланиб ишлайди. Ҳозир ҳам темуршунос ёш олимлар бор экан Францияда. Биз эса Мустақиллик шарофати билан бу ишга энди қаттиқ бел боғладик. Қани эди саҳнамизда ҳам Темурийлар ҳақида туркум асарлар яратилса. Ҳар йили биттадан саҳнага қўйилса. Одамларимиз ўз соҳибқиронини, ўз тарихини пухта билишлари керак?! Театр ана шундай буюк вазифанинг уддасидан чиқа оладиган даргоҳ. Ҳамза номидаги театрда ишлаганимда шунинг учун ҳам «Зебуннисо» сингари тарихий пьесаларни саҳналаштиришга жазм қилгандим. Адибларимиз ва санъаткорларимиз ҳамкорлиги мустаҳкам бўлишига тарафдорман, тилакдошман...

Баҳодир Йўлдошев билан театр истиқболи ҳақида, ўзбек театри анъаналари ҳақида анча суҳбатлашдик. Хайрлашаётганда у менга бир гап айтди: «Театр ҳам, кино ҳам, умуман санъат ҳамиша олдинда, илғор, авангард бўлиши керак. Англадингиз-а, нима демоқчилигимни».

Англадим. Авангард бўлиш эса кўп нарсага боғлиқлигини ҳам англадим. Халқимизда энг улуғ фазилат бор: эзгуликка, санъатга чанқоқ. Шундай халқнинг санъати авангард бўлади, албатта. Буни Францияда бўлиб ўтган Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланган ҳафталик яна бир бор тасдиқлади.

Темур УБАЙДУЛЛО.

Нуқтаи назар

ҲАҚИҚАТ ҚИРРАЛАРИ

Кейинги тўрт-беш йил ичида юзлаб шеърий тўпламларни ўқиш бахтига муяссар бўлдим. Ижтимоий ҳаётимизда кечаётган ўсиш, ўзгариш ва янгиланиш каби ижобий ҳодисалар адабиёт олами учун ҳам бегона эмаслигини кўриб кўзим қувонди. «Яшил қуш», «Сени соғинаман», «Жон қуши», «Руҳимнинг товуши» каби тўпламлардаги янги туйғу ва оҳанг, бетакрор образлар дунёси ҳамда мумтоз адабиётимизга руҳ ва маъно яқинлиги кўнглимни қувонтирди.

Абдували Қутбиддин поэтик нутқни оддий сўзлашув ва проза тили чангалидан анча-мунча ҳалос этди. Насрда, назмда, сўзлашув нутқида бир хил ифода шаклига эга бўлган кўнгил ҳолатлари ва табиат тасвирига шеърий образ либосини кийдирди. Бу шоир ижоди тимсолида мафкура тазйиқидан халос бўлган шеър илоҳаси оммавийлик чангалини тарк этиб, ўзининг азалий юксак чўққилари томон учиб кетди. Абдувалининг ёш шоирларга таъсири шу қадар кучли бўлдики, кўпчилик унга ўхшатиб ёзаман деб ўзига «кашфиёт»лар қила бошлади: сатрларда омма тушунмайдиган арабча, форсча сўзларни кўп ишлатсам, сатрларимда ғайриоддий ўхшатишлар бўлса, шеърларим жўнликдан ҳоли бўлиб, ўқувчи кўзига сирли кўринади, деб ўйлайдиган тақлидчилар пайдо бўлди.

Илгари маиший ва ижтимоий мавзуда битилган жўн шеърлар кўп бўларди, ҳозир бу борада ҳали эволюция юз бериб, илоҳий мавзуларнинг жўн ифодаси кўпайиб кетди. Тақвимлардаги байрам кунларига бағишлаб шеър ёзган ўзбек совет (собиқ) маддоҳ шоирларнинг бизнинг кундаги давомчилари ижтимоий буюртма йўқлиги боис хола, амма, тоға ва бошқа қариндошлари шаънига чучмал сатрлар тўқиш билан оворадирлар.

Бугун поэтик тафаккур йўлидан катта мафкуравий тўсиқлар олиб ташланди: фикрлар эркин бўлди. Ёш шоирларимизнинг дунёни поэтик идрок этиш эволюцияси бузилгани йўқ, улар ўз қалблари тарихини бир бошидан ёзиш имконига эгадирлар ва бу имкониятдан унумли фойдаланаётирлар. Иқбол, Салим Ашур, Рустам Мусурмон, Абдувоҳид Ҳайит каби шоирларимиз ижоди фикримизнинг далилидир.

Абдувоҳид Ҳайитнинг «Жон қуши» тўпламини мутолаа қилиб бўлгач, кўнглимда уйғонган илк ҳис номини сукунат деб атадим. Сукунат деганда тўғри маънодаги жимликни назарда тутаётганим йўқ.

Унинг шеърларида бугунни эслайдиган туйғу ва тушунча йўқ. Яъни, унинг мисралари кундалик ҳаёт шовқинига нисбатан сукунат оғушида, шунингдек, унинг машқларида тақлидий уринишлар ҳам кўзга ташланмайди. Шоир шеърий кечинмани боғдан гул узгандек осонгина ва соддагина қоғозга туширмай, унинг илдизини кавлашга, атрофлича таҳлил этишга уринади. Унинг поэтик тафаккурида фалсафий босиқлик, чуқурлик ва холислик мавжуд бўлиб, шоир бу сифатлар кўмагида кўнгил кечинмалари орасида энг кучли ва чуқур маънолиларини илғаб шеърга айлантиради. У мумтоз шеъриятимизга хос кўплаб поэтик бирикмалардан унумли фойдаланганлигини кузатиш мумкин. Абдувоҳид бу нарсани мақтаниш учун қилмайди, балки шеърий туйғу уни шунга мажбур қилади. Бугунги ўқувчи «адам дашти», «мулки фано», «саҳрои бало» ва шу каби бир қатор шеърий бирикмалар маъносини юракдан ҳис этмайди. Бунинг биринчи сабаби замонавий шеъриятимизда бу бирикмалар деярли ишлатилмаётгани бўлса, иккинчидан кўнглимиздан шулар маъносидаги кечинманинг ўзи кечмайди. Ёки бу бирикмалар англатган маъно ҳозирга келиб, ўзгача шаклда ифодаланаётган бўлиши ҳам мумкин. Шундай бўлса ҳам мумтоз шеъриятимиз поэтик бирикмаларининг замонавий шеъриятимиз тилига кириб келиши қувонарли ҳолдир.

Ёш шоирларимиз маҳорат сирларини ўрганиш учун ўз кўнгиллари тубига туширишларига туртки излаб мумтоз шеъриятимиз томон астойдил юзланаётирлар.

Хуллас, шеъриятимизда мафкуравий шеърий идрок чиғириғидан ўтишга улгурмаган, бошиданоқ ҳақиқий шеър йўлидан келаётган ёш шоирлар авлоди пайдо бўлиб, гулдай очилиш арафасида турибди. Танқидчи ошнам айтганидек, айни кунларда навқирон шоирларимизнинг илҳоми баҳорги дарё сувлари каби куч ва қудратга тўлиб мавж ура бошлади.

Ушбу фикрлар кўнглимдан кечган шахсий мулоҳазаларимдир. Албатта, улар бугунги шеъриятимизнинг мукаммал манзаралари бўлишига даъво қилолмайди. Ҳарқалай ҳақиқатнинг маълум қирраларини ёритишга эришган бўлсам шукр қиламан.

Раҳимжон РАҲМАТ,
ТошДУ аспиранти.

Шахсий фикр

САФАРБАР ҚЎШИҚЛАР

Ўзбек халқ оғзаки ижодида қўшиқлар салмоқли ўрин эгаллайди. Уларни маълум маънода тарих деб атасак ҳам тўғри бўлади. Чунки қўшиқларда давр, воқеалар ўз аксини топган бўлади. Бу гап уруш даври бахшилар ижодига ҳам таaллуқлидир.

Уруш даври бахшилар ижодида душманга қарши курашга чақириш, юрт мудофаасига отлантириш туйғуси асосий ўрин эгаллади. Давр талаби билан жанговар кураш, ғазаб ва сафарбарлик қўшиқлари майдонга келди.

Халқ бахши шоирлари томонидан яратилган бундай қўшиқларга Фозил Йўлдош ўғлининг «Она насиҳати», «Эй йигитлар, майдонга», «Элат ботир», «Жаҳон тинглагай», Ислом шоирнинг «Ўғлимга», «Бобоқулжон», «От қўйинглар, йигитлар» кабилар мисол бўла олади.

Меҳнаткаш аёлнинг дил рози бўлган ушбу сатрлар:

Гулбарги танга-танга,
Ёрим йўлладим жангга,
Қай жангчидан қолишай,
Жоним фидо Ватанга.

Ёки биргина отанинг кечинмалари эмас, балки фронтга фарзандларини жўнатаётган юзлаб ота-оналарнинг талаби поэтик ифодаланган ушбу сатрларга диққат қилайлик.

Хайр энди ўғлим, кўп йил
умр кўр,
тенгдошларинг билан
ўйнаб-кулиб юр...
Қасамёд эт, Ватан учун
содиқ бўл,
Ўғлим бўлсанг, бирин
пойлаб ўнни ур!

Халқ қўшиқларида энг таъсирчан ишланган образ она образидир. Уруш даври қўшиқларидаги жангчи онаси йиғлоқи, муте она эмас, у ўз ўғлидек мағрур, мард ва баҳодирдир. Она халқ манфаатини ўз манфаатидан юқори қўяди, «халқ рози, онанг рози» дейди.

Бинобарин инсон учун дунёда онадек меҳрибон ва яқин киши йўқ. Фақат онагина жамики яхшиликни фарзанди учун яратади ва унга раво кўради. Мана шу туйғу уларнинг ўз фарзандларини урушдан омон қайтишларига ишончни юзага келтирган. Ёлғиз ўғлини кузатаётган она ҳам «ой бориб, омон қайт, душманни янчиб соғ-саломат келгин» дея истаклар билдирган. Бу Хоразмда кенг тарқалган «Болажон» қўшиғида айниқса ёрқин ифодаланган.

Қараб турдим моторингга
мингунча,
Хўш энди болажон,
қайтиб келгунча.
Сен кетасан йўлда
йўлдошинг билан,
Мен қоламан уйда кўз
ёшим билан,
Омон бориб, соғ
келгайсан, болажон.

Ҳар бир она фарзандининг тўйини кўрсам, неварали бўлиб, хизматини қилсам дея орзу қилади. Ўғли фронтда бўлган онанинг бу орзуси ҳали сўнгани йўқ, барибир умид билан ўғлини кутади, ўз ниятларининг амалга ошишини истайди:

Қора сочим ювгайманда,
ўргайман,
Мен яна шу болажоним
кўргайман,
Болам келса бўла қолса
боласи,
Ўнг ёнида боласини
севгайман.
Омон бориб, соғ
келгайсан, болажон.

Уруш даври халқ қўшиқларида халқ бошига тушган кулфатлар, аламлари куйланган. Бу қўшиқларнинг бирортасида тушкунлик, умидсизлик руҳи кўринмайди, аксинча душманни енгишга ишонч, қатъият билан куйланади.

Халқ қўшиқларида миллатимизнинг маънавий қиёфаси, халқлар дўстлиги, ғоявий бирлиги тўла намоён бўлади.

Марҳабо МИРЗАЖОНОВА,
филология фанлари номзоди.

Тарих садоси

ИККИ МИНГ ЙИЛЛИК ТАҚИНЧОҚ

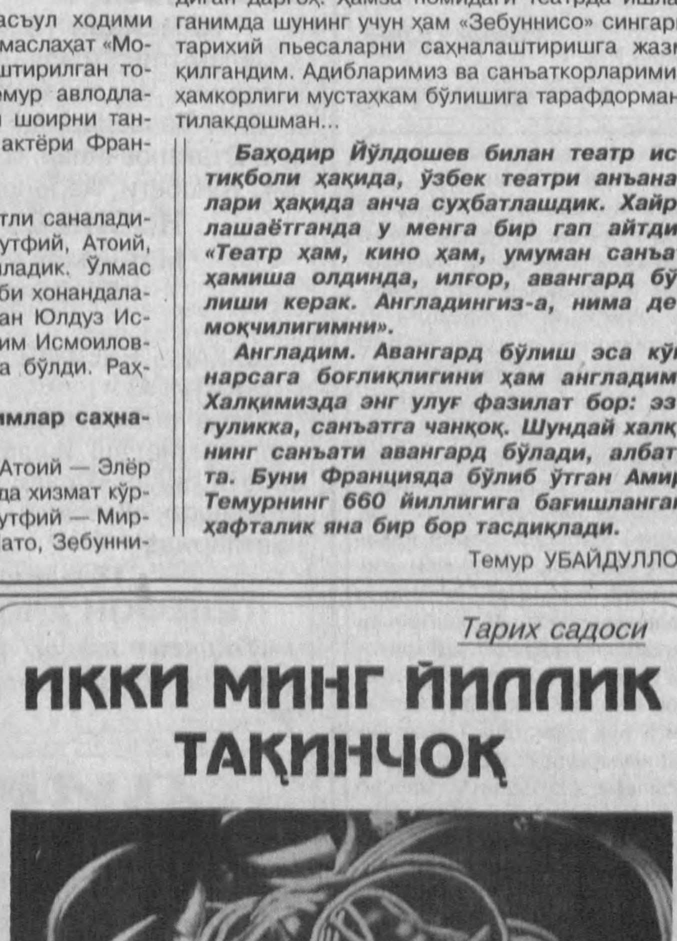

Халқимиз ўзининг бой маданий меросига эга. Ўлкамизнинг турли чеккаларида, турли даврларда олиб борилган археологик қазишмалар натижалари авлодларимизнинг бой тарихи, ўзига хос маданияти ва маънавияти, турмуш тарзи, анъаналаридан гувоҳлик беради.

Милоддан аввалги биринчи асрда шаклланиб, тўрт юз йилдан ошиқроқ давр сурган Кушон мамлакати ривожланган иқтисодига, улкан қурилишларига, ажойиб анъаналари ва диний кўринишларига эга. Юртимизнинг жанубий вилоятлари, хусусан Сурхондарёнинг Далварзинтепа манзилгоҳида олиб борилган илмий изланишлар ушбу диёрнинг тарихига оид бир қатор қизиқарли маълумотларни аниқлаб берган.

Академик Галина Пугаченкова бошчилигидаги гуруҳ манзилгоҳ харобаларида қазишма ишларини олиб борар экан, бир хона заминига кўмиб қўйилган хумга дуч келади. Бу хум ичида умумий вазни 36 килограммни ташкил этган тилла қуймалари, зеб-зийнат буюмлари топилган. Аксарият буюмларда қадимги хорошхи ёзувидаги сўзлар тарихини аниқлашда фойдаланилган саналар битилганди. Уларнинг ичида алоҳида шов-шувга сабаб бўлган, мутахассислар орасида юксак санъат асари сифатида баҳоланган тақинчоқ ҳам бор эди.

У ҳар бири саккизта нозик тилла ипидан ўриб ишланган бешта тасмадан иборат бўлиб, уларнинг учи икки цилиндр кўринишидаги қисмга уланган. Цилиндрлар эса бўйига тўрт ярим, энига икки ярим сантиметр ҳажмга эга бўлгани ҳолда, ҳар иккаласи ҳам алоҳида қимматбаҳо тошлар билан безатилган. Беш қатор қилиб махсус ўйиб ишланган уячаларга навбатма-навбат феруза ва ёқут тошлар бириктирилган. Эътибор бериб қаралганда иккала цилиндрларнинг бир-бирига яқин қисмида илгаклар кўзга ташланади. Тахминларга кўра шу илгакларда бутун тасманинг марказий қисмини ташкил этувчи, катта ҳажмдаги қимматбаҳо тош ёки заргарлик буюми бўлиши керак эди. Бу буюм топилмалар орасидан чиққан эмас.

Археологларнинг фикрига кўра бу топилманинг ёши икки минг йилдан ошиқроқ деб белгиланган. Бир қатор ёзма манбаларнинг гувоҳлик беришича бу тасмалар Кушон подшолигининг олий даражадаги мансабдорлари томонидан анъанавий байрамлар, сарой тантаналарида ишлатилган. Ривоятларга кўра, бу хилдаги зеб-зийнат буюмлари будда дини талқини бўйича энг ёвуз кучларнинг таъсиридан, оилавий хиёнатдан, бахтсизликдан сақлаган.

Ушбу топилма, Далварзинтепа маданий қатламининг энг ноёб ва нодир санъат асари бир қатор мамлакатлардаги музейларда намойиш этилган ва ҳозирги кунда халқимиз тарихининг ёрқин саҳифаларидан бир намуна сифатида сақланмоқда.

Шоҳида ҲАСАНОВА,
санъатшунос.

Қашқадарёдан мактуб

ГУЛЛАР ЭНДИ СЎЛМАЙДИ

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Шукруллонинг кўплаб шеърларини, достонларини ўқиганман. У кишининг кейинги йилларда ёзган «Кафансиз кўмилганлар» ҳамда «Қасосли дунё» китобларини ўқир эканман кўз ўнгимда ўша оғир дамлар аниқ-равшан гавдалангандек бўлди. Кўзларимда маржон-маржон ёшлар ҳалқаланди. Миллион-миллион ватандошларимизнинг ёстиғини қуритган қизил империяга нисбатан беадад нафратим уйғониб, бугунги кунда мустақиллигимиз, ҳурлигимизнинг қадрига етмоқлик, уни ҳимоя қилмоқлик қанчалар зарур эканлигига яна бир карра амин бўлдим. Бу китоблар бизга ўтаётган ҳар бир кунимизни ардоқлашни ўргатувчи ҳаётий асарлардир.

Иккала асарда 1930 йилдан токи 1950 йилгача бўлиб ўтган воқеалар ниҳоятда ишонарли, бадиий тарзда ифодаланган. Сабаби муаллифнинг ўзи бу воқеаларга гувоҳ бўлган.

Мен Шукруллонинг асарларини ўқиб одамлар турфа феълатворлик бўлишларига ҳайрон қолдим. Сабаби Шукруллони, Мирзакалон Исмоилий, Шуҳрат, Ҳамид Сулаймон, Маҳмуд Муродов сингари тоза дил меҳнаткаш одамларни уларнинг ёнида юрган, билган, ҳатто нон-тузини еган кимсалар сотган экан. Китобларни ўқиб туриб менга алам қиладигани қатағонга учраганлар арзимайдиган сабаблар билан жувонмарг бўлиб кетишган.

Ўтган кунларни ёшларга ҳикоя қилиб берилса улар ишонмайдилар. Ҳаттоки «Кафансиз кўмилганлар» ва «Қасосли дунё» китобларини ўқиб чиққан айрим кишиларнинг ёзувчи роса тўқибди-да деб айтганларига ҳам гувоҳ бўлдим. Асло ундай эмас. Шукрулло домланинг бошидан кечирганлари бизга ибрат дарсидир. Шундай қилайликки у кунлар қайтиб бизнинг давримизда бош кўтармасин. Янги туғилган ой каби ўзининг бахтли қулочини кенг очиб Ўзбекистонимизга кириб келган мустақиллик, ҳурлик, эркинлик абадул-абад бўлсин. Энди ёзувчиларимиз истиқлолимизнинг мадҳини завқ-шавқ билан ёзсинлар.

Шукрулло домлага узоқ умр тилайман. «Кафансиз кўмилганлар»нинг иккинчи китобини ҳам орзиқиб кутаман.

Маматмурод БЕГИМОВ,
Қарши тумани, Ҳилол қишлоғи.

Ўзбек адиблари — «Оқшом» учун

Ҳаким НАЗИР,

Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ҳаким Назирнинг номини адабиёт мухлислари, хусусан кичкинтойлар жуда яхши билишади. Унинг «Сўнмас чақмоқлар», «Чиранма ғоз, ҳунаринг оз», «Лочин қанотлари», «Кенжатой» сингари роман, қисса, пьесаларини, юзлаб ҳикояларини ўқимаган одам кам топилади. Таниқли адибимиз янги ҳикоясини таҳририятимизга тақдим этаётиб, барча оқшомхонларга сиҳат-саломатлик, яхшилик тилади.

Биз ҳам адибга куч-ғайрат, узоқ умр тилаб ушбу ҳикояни эътиборингизга ҳавола қилмоқдамиз.

ҚАЙТАР ДУНЁ

Ҳикоя

Кун тиғасида катта кўча бўйлаб келган қора «Волга» кўк дарвоза яқинидаги ўрик дарахти соясида тўхтади. Ундан сохт-сумбати келишган, бўйчан, ҳаракатлари чаққон, ҳурпайган сочи ва кўнғиздаккина мўйлови қўнғир, кўзойнакли киши тушди. Авзойидан ранги ўчган-қони қочган кўринади. Саланглаб қадам ташлаганча келдию дарвоза ёнида бел бойлаб турган йигитчанинг елкасига қўлларини ташлади ва: «Онангдан ажраб қолдингми-а?» дея оламни бузиб ўкирворди. Йигитча эса қаттиқ малол чеккандай ижирғаниб орқага тисарилди. Йигитчанинг бу ҳаракатидан кўзойнакли одамнинг жазаваси тутди: «Мен ғафлат босган, мен адашган!..» дея ҳайқириб, муштлари билан ўз кўксига ура кетди. Шу алфозда у беўхшов ҳаракат билан ҳовлига йўналди. Ҳайҳотдай ҳовлидаги оғир сукунат унинг елкасидан босган каби ўзини баттарроқ беҳаловат сезди. Ва айниқса рўпарасидан чиқиб қолган қорага ўранган нозиккина қизча унга кўзи тушиши биланоқ, шарт орқасига ўгирилиб уйга кириб кетгани бу одамнинг ярасига туз сепгандай бўлди. Пешайвоннинг устунига калласини тираган қўйи гўё қаттиқ безгак тутгандай қалтираб иҳрай бошлади. Кап-катта кишининг телбасимон қилиғини ошхона дарчасидан оппоқ сочли, қора пешанабоғли кампир кузатиб турганди, ошхонадан чиқиб келди-да:

— Ҳой, болам, менга қара, Шодибекмисан? — деб унинг елкасига қоқди. — Вой товба, осмондан тушдингми, ердан чиқдингми? Қаёқларда юргандинг-а, ўзинг?

Кампир уни куч билан босиб айвон лабига ўтказди. Ошхонадан бир пиёла совуқ чой чиқариб, қўлига тутди. Қора кўзойнак орқасида бесаранжом жовдираган кўзларига савол назари билан боқди. Шодибек кампирнинг синчков назари ва сўроқлари қаршисида бир дам лол қолди. Пиёладаги чойдан ютина-ютина охири афсус-надомат чеккан бўлиб, ғўлдиради:

— Узоқда эдим. Ҳалигина сафардан қайтдим... Ғафлатда қолибман, Ҳалима бувижон!..

Ҳалима кампир кечагина оламдан ўтган Башоратнинг холаси. У невbooралари билан шаҳар ташқарисига кўчиб кетгани учунми ўртада борди-келди сийраклашиб қолган, биттаю-битта жиянгинаси хонадонида ўтган синоатлардан бехабар эди. Башорат касали оғирлашиб қолгандан сўнг ўғлини далага юбориб, холасини олдириб келганди. Олдириб келгани билан бемалол ҳол-аҳвол сўрашиш эмас, рози-ризолик тилашишга ҳам мадори етмай, холани армонда қолдирди.

— Эсизгина-я, сал олдинроқ қайта қолмабсан-да, болам, — деди Ҳалима хола пушаймон еб, — фалокат босмаса хотинингни касал ҳолида ташлаб кетармидинг-а?

— Шуни айтаман-да, холажон, ғафлатда қолдим деб... — Бек пешонасини шапатилаб қўйди.

— Нимаям қиласан, болам. Тақдири азалга тан бермай иложинг қанча. Бандалик. Худонинг иродаси... Энди қолганларни умрини берсин. Ўзинг омон бўлиб, болларингга бош бўгин. — Кампир икки қўлини юзига суртдида, нимадир ёдига тушиб ҳовлига аланглади. — Ҳой, Роҳат қизим, Ҳикматбек, қайдасизлар! Дадангизни тагига кўрпача солинглар, чой-пой келтиринглар, йиғлайвериб бечоранинг ичаги узилди!..

Болалардан садо чиқмади. Кампир уйга кирди. Ҳийли вақт уйдан кампир билан қизнинг нималар деб ғижиллашгани эшитилиб турди. Шодибек нақ ич-этини еб, оғир изтиробга ботиб ўтирарди. Ҳалима хола уйдан юпқа бекасам тўн, қийиқча ва дўппи олиб чиқди-да, Шодибекка кийгазиб қўйди. Кампир буни индамай-синдамай қилди. Энди унинг ҳам авзойи ўзгарилган, ота билан болалар ўртасидаги совуқликнинг тагига тўла етолмай гарангсиганди. Ахийри у, оила бошидан кечган сир-асрорни очиқойдин билишга аҳд қилди. Шодибекдан юрак ютиб гап сўрай деб турганди, эшикка биров келди. Шодибек дик этиб ўрнидан қўзғолди. Йўлакдаги дастурхон ёнида тиловати қуръон бўлиб ўтгандан сўнг, Шодибек қайтиб ҳовлига кирмади. Ҳалима хола бир кўнгли уни чақириб олмоқчи бўлдию, яна сабр қилди. Унинг юрагига ғулғула солган мушкул жумбоқ кечга бориб ўз-ўзидан равшан тортди...

Йўлакдан бировнинг қуръонни баланд қироатига олиб ўқиган салмоқи овози янгради. Ҳалима буви беихтиёр чўнқайганча қулоқ осди. Тобора жарангдор оҳанг касб этиб дилни симобдай эритувчи каломуллои шариф сўзларига маҳлиё бўлиб бешикдай тебранди, узоқ умри давомида қулоқларига михланган бу муқаддас илоҳий сўзлар таъсирига сеҳрланиб, уларнинг мағзини чақиб баҳра олгандай ажиб бир сархуш сезарди ўзини. Охирида марҳума шаънига айтилган маънодор дуойи фотиҳа калималарини тингларкан, эшикда аллақандай бир авлиё ўтиргандай сезди кампир ўз наздида. Дарҳол бир чойнак аччиқ чой дамлаб Ҳикматбекдан чиқариб юборди. Бир пиёла чой ичгунчалик жимлик сўнгида йўлакдан «авлиё»нинг салобатли овози эшитилди:

— Мулла Шодибек дейман, кеча дафн маросимида кўринмадингиз-а? — Жавоб кутаётган бу одам ёши етмишлардан ошган, қарашлари тийрак, эчки соқол, миқтигина бир чол — маҳалла оқсоқоли Ғойиб ота эди. Қаршисида Бекнинг кўзойнак остидан ерга қараганча тек ўтириши ғалати туюлди оқсоқолга. — Нима бўлди, сизга, Бек, дамингиз чиқмайди?

Бек чуқур тин олиб, отага бир қараб қўйгач:

— Шунақа бўб қолди, отахон, — деди хаста товушда ва дами ичига тушгудай бўлиб давом этди, — Даволанишда эдим. Бугун қайтдим...

— Шунақа денг-а?.. Умуман кейинги вақтларда камнамосиз. Илгари унда-мунда кўришиб, бир пиёла чой устида гурунглашиб тургувчийдик. Чамамда мартабангиз баландлаб, кўпроқ банд бўб қолдингиз-ов?

— Тўғри айтдингиз, отахон...

— Чақасиям амалга ярашадир дейман-а? — синчковлади чол.

— Ҳа, энди бола-чақа насибасига яраша...

— «Бола-чақа» денг-а, дуруст... — деб қўйди оқсоқол киноявли оҳангда. Кейин унга маъноли боқиш қилди. — Билишимча, хотинингиз анчадан бери хасталаниб юрганди шекилли-а?..

Бунга Бек на ҳа, на йўқ деёлди. «Ҳа» деса, кўра-била туриб касал хотинингни ташлаб кетворибсан-да, деган маломат орттиради. «Йўқ» деса-чи, маҳалла отасини ёлғончи қилган бўлади. Унинг тилига калтак келди. Яқин икки-уч ой ичида бўлиб ўтган воқеалар кўз олдидан ясов тортиб ўтди. Ўзини қўярга жой тополмай қолди. Шу тобда ҳамсуҳбатидан очиқ-равшан бир жавоб олишига кўзи етмаган оқсоқолнинг иззат-нафси қўзиб келди. Бекнинг қилгуликлари ҳақида эшитган-билганларини бир варакайига тўкиб солгиси келди-да:

— Маҳалла аҳли шунчалик гўли гумроҳ, ҳеч нарсани билмайди, деб ўйласангиз янглишасиз, Бек!.. — деди.

Энди гапнинг уёғига ўтай деганда, танишлар келиб қолишди. Фотиҳадан сўнг Ғойиб ота ҳам улар билан бирга қўзғолди. Кетаётганда Бекнинг ўзигагина эшитиларли қилиб огоҳ этди.

— Бафуржа гаплашамиз, хайр...

Чолнинг кутилмаган огоҳлантириши Бекни мулзам торттирди, хайрлашувга ҳам тили келмади.

«Авлиё»нинг сўзларига қулоқ бериб ўтирган Ҳалима хола бирдан сергак тортди. Уйга кирди. Диванда ҳомуш ёнбошлаб ётган Роҳатнинг ёнига ўтирди. Унинг бошидан қучиб, насиҳатомуз сўзлади:

— Қизгинам, пешонада боракан, нимаям қила оламиз. Худо сабр берсин, ўзингни йўқотмай қўлга ол, жонгинам...

Роҳат қаддини тиклаб ўтирдию, аммо ўзини босолмай йиғлаворди. Холаси сийпалаб юпата-юпата базўр йиғидан тиндирди. Кейин ялинчоқ бир оҳангда деди:

— Эркакларнинг сўзларидан фаҳмладимки, бу уйда анча гап ўтган кўринади. Сен эс-ҳушли қизсан, ҳаммасидан хабардорсан. Қани айтиб бер-чи, қизим, холанг шўрлик ҳам билсин...

(Давоми 4-бетда).

ҚАЙТАР ДУНЁ

Ҳикоя

(Давоми. Боши 3-бетда).

Онасидан бемаҳал айрилиб зор қақшаб қолган Роҳатнинг ранги сўлиб, кути ўчган, энди ўн уч ёшга қадам қўйганига қарамай хийла катта ёшли кўринарди. У меҳр ва ачинишга тўла кўзларини тикиб турган холасини кўп маҳтал қилмади. Ўпкаси тўлганча тутила-тутила, яқин икки-уч ой ичи уйда кечган ғам-андуҳларни ипга чизди... Илгари дўкон мудири бўлган дадаси кейинги вақтда қайсидир корпорацияга кирибди-да, иши кўпайиб қолибди. Тез-тез сафарга жўнаш, ишдан кеч қайтиш одатини чиқарибди. «Меҳмонда бўлдим» деб уйга қайтмаган кунлари ҳам бўларкан. Ойиси оғир, бардошли аёл бўлгани учун дадасининг юриш-туришларига аралашмас, у билан ади-бади айтишиб ўтирмас экан. Фақат ҳар замонда соғлиғидан шикоят қилиб, «Мени бир яхшироқ докторга қаратсангиз» деб сўраниб қўяркан. Дадаси эса «майли» деркан-у, иши бошидан ошиб ётганини важ қилиб галга соларкан. Роҳат, ойиси билан дадаси орасида бир марта оғирроқ гап қочганини ўксиниб эслайди. Дадаси енгил машина олиш ҳавасига тушибди. Йиғиб юрган пули машинага етмас экан, ойисидан тилла тақинчоқларини беришни сўрабди. Иккита тилла билакузук билан тилла қош—илгариги замоннинг асл буюмлари экан. Ойиси: «Булар раҳматли онажонимдан қолган, онамга бўлса бувижоним қолдирган ёдгорликлар. Яхши асрагин, ўзингдан кейин болангга қолдиргин, деб васият қилган эдилар-ку» дебди. Бу сўз адасига оғир ботибди. «Хотин киши кўзи оч бўлади. Менга бериб турсанг ахир бир куни янгисини олиб берардим-ку!», деб жеркибди. Кейин ойиси жонидан суғургандай қилиб бу қимматбаҳо буюмларини сандиқдан чиқариб берибди... Шундай қилиб, дадаси енгил машинали бўлиб олибдию, сўнг ҳафталаб қорасини кўрсатмайдиган бўлибди. Бечора ойиси саратон хасталигига учраган экан, бу касали зўрая бориб, пировардида...

Бу шумхабарни тинглаган қулоқларига ишонмади Ҳалима хола. Нақ фиғони фалакка чиқиб, Шодибекни кўргани кўзи қолмади.

Қош қорайган, фотиҳага келувчилар товсилган, йўлакда танҳо зерикиб ўтирган Шодибек кампирнинг шарпасидан сергак тортди.

— Нима қиласан бу ерда, уйингга кир энди! — деди кампир. Унинг муомаласида олдинги илиқлик ўрни совуқлик билан алмашинганини сезди.Бек, юраги шув этиб кетди. Кампирнинг амрига бўйсуниб ўрнидан турди. Машинасини ҳовлига киритиб қўйди. Ер остидан разм солди — болалари кўринишмади. Ўз хонадонида бегона бўлиб қолганини ич-ичидан қаттиқ туйди. Дам олмоқчи бўлиб уйга қадам босганди, кетидан кирган Ҳалима хола бемаврид саволи билан уни ўзига қаратди:

— Онадан кейин хола она ўрнига ўтади-я, шуни тушунасанми? — Бек бош қимирлатган бўлди. — Агар тушунсанг битта саволимга жавоб қайтаргин: Башорат раҳматлик сенга нима ёмонлик қилганди?

— А, йўқ, ҳеч қанақа... — Бекнинг кўзлари ола-кула бўлиб кетди.

— Нега бўмаса бояқишни эзғилаб оёқ ости қилдинг-а?!.

— Унақа деманг, холажон, нега эзай...

— Бақрайиб туриб тонасанми, а? Болларингни чақириб юзлаштирайми, бўйнингга қўйиб беришсинми? Муштипар етимгина, ҳимоячиси йўқ деб ўйлабсан-да, а? Бандасидан қўрқмасанг, худодан қўрқмадингми, а?..

Кампирнинг йўсини жуда бузуқлигини кўрган Бек уни шаштидан туширмоқчи бўлиб:

— Мендан айб ўтган бўлса кечиринг, холажон, — дедию кампирни баттар тутақтирди.

— «Мендан ўтган бўлса» дедингми? Қайси тил билан! Ҳали айбингни тушуниб етганинг йўқ, шекилли, а? Бола-чақангни унутиб, касал хотинингни ўз ҳолига ташлаб, қаёқларга оғиб кетди бошинг?

Кампирнинг ғазаб оташига бардош беролмаган Бек шартта уйдан чиқиб кўчага отилди. Қайлардадир тентираб юриб алламаҳалда қайтдию секин уйга кириб ётди...

Эртаси азонда Ҳалима хола Ҳикматбекни юбориб Ғойиб отани чақиртирди. Йўлакда оқсоқол билан саломлашди-да, қимтинибгина бўлса-да, унга юрак ярасини очди.

— Кампир, хотиржам бўлинг. Ҳаммасидан хабаримиз бор. Буёғини бизга қўйиб беринг, — дея Ғойиб ота кампирни тинчлантириб ичкарига киритиб юборди.

У тезда уйдан чиқиб келган Шодибек билан ўтириб нонушта қилишаркан, гапнинг даромадини Бекнинг отасидан бошлади:

— Раҳматлик кўп беозор, мўмин-мусурмон одам эдилар-да Қодирбек. Қўйнинг оғзидан чўп олмаган, бировнинг мушугини пишт демаган. Уйдагиларга қанчалик меҳрибон бўлса, кўчадагиларгаям шунчалик мурувватли, ориятли. Таажжубки, шундоқ одамдан бўлган бола... Кўнглингизга келмасин, Бек, очиқ гап учун. Одатим қурғур шунақа ўзи — гапга либос кийгизиб, андава шувоқ қилиб ўтиришни мижозим кўтармайди. Ҳа... Қодирбекнинг ўғли палон иш қилибди дейишганида дастлаб қулоқларимга ишонмадим. Тўғри, бу бош кимларни кўрмаган. Баъзи бирлар бўладики, сирти ялт-юлт, суқинг киради. Ичини бўлса ўргимчак уя қуриб, ҳар хил курт-қумурсқа босган бўлади. Аммо сиз ҳақингизда мунақа иркит фикр хаёлимни кўчасига кирганмасди. «Ўз жуфти ҳалолига хиёнат, ё алҳазар, қайси виждонга сиғади бу!» деб ўйладим. Шу сабабдан мен уларга: «Ҳой, яхшилар, қўйинглар, янглишаётгандирсизлар. Наинки, ўшандоқ художўй одамнинг боласидан мунақанги кирдикор чиқса!» деб қайтардим. Аммо сизга яқин, сиз билан бир кўрпада катта бўлган йигитлардан эшитганимдан кейин... Ҳа, улар чиппа-чин қилиб, «Денгиз қирғоғида бир аёл билан юрганини ойнаи жаҳонда кўрдик» дейишди... Сиз кеча менга хасталикни даволатиш учун борганингизни айтдингиз-а? Ахир даволатишга бу ерда жой топилмасдан, Қора денгизга бориб юрилгани қизиқ. Кўрганлар, олдинига: «Шодибек аёли билан курортга борибди» деб тахмин қилишган. Йўқ, янглишишган экан. Очиғини айтинг, иним, янглишишгани тўғри эканми?..

Ер ёрилмади, ерга кирмади Бек. Гўё текин луқма ютаман деб, ҳиқилдоғидан қармоққа илинган балиқнинг куни келди унга. Юзи шамгин бўлиб жон талвасасига тушди. Ногаҳон хаёлидан денгиз қирғоғида кечган... ўша тотли онлар бир-бир ўтди... Ота ўрнида отадай жон куйдираётган ҳурматли қариянинг наштардай қадалган ўткир нигоҳидан қочарга жой тополмади. Салгина қайсарлик қилса бу дангалчи чол яна бошқа бирон гапни очиб кўтара савдо қилиб юборишидан чўчиди. Ночор аҳволда қолиб:

— Кечирасиз, отахон, мендан хатолик ўтибди! — дедию ўпкаси тўлиб ўкириб юборди.

Ғойиб ота, Бекдаги бу ўзгаришнинг жиллаям жиддий эканлигига ишонқирамай, деди:

— Ўзингизни босинг, ўғлим. Башарти хатойингизга чин дилдан иқрор бўлсангиз, кечиримни менданмас, фарзандларингиздан сўранг, марҳума рафиқангизнинг хоки покидан сўранг, волидаю падарингиз арвоҳларидан сўранг! Ҳа, арвоҳларни чирқиратган одам рўшнолик кўрмай, шикаст еб қолади. Алқасосу минал ҳақ, деб қўйибди.

— Кечирим сўрайман улардан, ҳаммасидан сўрайман! — деган сўзлар Бекнинг бўғзидан бўғилиб чиқди.

Шу аҳдида туриб у болалари билан очиқча сўзлашмоқчи бўлди. Болалари эса унга туткич беришмади. Ҳалима холани ўртага қўйди, яна бўлмади. Шундагина у ўзининг ўйламай қилган кирдикори қанчалик оғир оқибатларга олиб борганини чуқурроқ сезди. Энди бу уйда қандай яшайди? Таниш-билишлар, қариндош-уруғларининг юзларига қандай қарайди? Марҳума хотирасига яқинда бўладиган маъракани ўтказишга қайси юрак билан киришади?..

Шодибек ўзи туғилиб ўсган маконига сиғишмасдан сиқилиб қолди, дилгирлиги ошиб иложи борича одамлардан ўзини четга тортиб юрди. Энди қайга бош олиб кетсин? Ўйлаб ўйига етолмади... Ниҳоят, аллақандай ғайри табиий бир куч уни ўз жойидан қўзғотиб юборди. Машинасига минди. Шаҳар марказидан Чилонзор ёққа йўналиб, ўқтин-ўқтин уни ўз комига тортадиган хилват бир гўшага бурилди...

Эртаси азонлаб Шодибек рулга ўтирганда боши гарангсиб, кўз олди жимирлашиб, кўнгил алағдалик сезди. Борар манзилини ҳали аниқ чамаламаган ҳолда машинани юргизворди. Лекин кўп ўтмай, чорраҳадан бурилишда пақ этиб бир юк машинасига урилиб кетди...

Шодибек ҳуши ўзига келиб кўзини очганда касалхона палатасида ётганини билди. Унинг боши ва юзлари дока билан чандиб ташланган, қўлларини қимирлатолмас, сўзлашга мажоли етмасди. Шу ётганича у ички кечинмалар гирдобига ботди. Ўнгу сўлидан зил хаёллар исканжаси сиқиб келаверарди. Энди нима қилиш керак? Ҳозирги аҳволидан уйдагиларни хабардор қилиш керакми? Буни қандай қабул қилишаркин улар? Соғлиғида юз ўгиришган фарзандлари хасталигида йўқлашармикан? Ўйлай-ўйлай ҳориб, уйқуга кетди. Алоқ-чалоқ туш кўрди. У соғинч билан уйига бориб, болаларини қучмоқчи бўлган экан, болалари уни кўкрагидан итаришганмиш. Шундоқ зарб билан итаришганмишки, у умбалоқ оша бориб, жарликка ағдарилганмиш. Нақ ўтакаси ёрилиб, дод-вой солган экан, бехосдан қаршисида Ғойиб ота ҳозир бўлганмиш-да, дермиш:

— «Ана ўзиздан кўринг, Бек. Айтмабмидим: қайтар дунё бу!..»

Она еримиз бойликлари

МАЪДАНЛАР ИНСОНИЯТГА ЕТАРЛИМИ?

Минерал хом ашёлар жамиятнинг асрлар оша тараққиётида биринчи манба ва бошланғич асос бўлиб хизмат қилган ва бу хизмат ҳамон давом этмоқда. Маълумки, одамзод ўзига зарур бўлган барча хом ашёларни фақат табиий муҳитдан олади. Бу ўринда янгидан-янги технологияларнинг кашф этилиши табиий хом ашёлардан фойдаланишнинг шаклларини ўзгартириши муқаррар. Шунга қарамай инсонларга жамиятининг моддий ва энергетик потенциали сифатида барибир минерал хом ашёлар хизмат қилаверади.

Табиий хом ашёлар она табиатнинг инсонларга текин берган инъоми, деган ақида аллақачон ўз маъносини йўқотди. Зеро инсон она табиатга бешафқат муносабатда бўлмоқда. Жумладан у кўпдан-кўп ҳайвонларнинг табиий тарқалишини вайрон этди, ўсимликлар ҳаётини ўзгартирди. Натижада гўё назорат қилса бўладиган ҳаёт пайдо бўлди-ю унинг номини цивилизация деб атамоқдалар. Оз бўлсада янгидан-янги ҳайвон ва ўсимлик турларини яратдик, ҳосилдорликни ошириб натижаларга ҳам эришдик. Лекин шунга қарамай ҳозирги кунда аҳолининг ўсиши ва уларни озиқ-овқат билан таъминлаш табиий хом ашёлар билан узвий боғлиқ бўлиб қолди: ўғитлар, чучук сув, металлар, ёқилғилар ва кўпгина бошқа материаллар шулар жумласидандир. Ўз-ўзидан уларнинг миқдори ва ҳажми жамиятнинг узоқ ва соғлом ҳаёти учун етарлими, деган саволнинг туғилиши табиийдир. Бу хом ашёлар билан жамият узлуксиз таъминланиб турилмаса, ачинарли ҳолга тушиб қолиши муқаррар.

Табиий хом ашёлар икки табақага бўлинади: биринчисига қуёш энергияси ва ёруғлиги туфайли қайта-қайта пайдо бўлаверадиган хом ашёлар — ёмғир сувлари, шамол, озиқ-овқатлар, пахта, жун, ёғоч, ҳайвонлар ва бошқалар киради. Иккинчиси минерал хом ашёлари — кўмир, нефть, мис, темир, уран, тилла эса жуда секинлик билан пайдо бўлади ва амалий жиҳатдан улар қайта вужудга келмайди. Бунинг устига минерал хом ашёлари ер сатҳида нотекис жойлашганлигини ҳар биримиз яхши биламиз. Шу қатори баъзи бир минерал хом ашёларининг, масалан, нефтнинг заҳиралари саноқли.

Ер қаъридаги минерал хом ашёларини баҳолаш муаммосининг кўпдан-кўп мунозараларга сабаб бўлиб келаётган қисми қазиб олиш оқибатида улар тамом бўлиши мумкинми, деган масаладир. Бунинг асосида учта аниқ ҳолат ётади: минерал хом ашёлари ер бағрида битмас-туганмас заҳираларга эга эмас, улар чегараланган ва қайта пайдо бўлмайдилар. Уларни очкўзларча қазиб олаверсак яқин келгусида тамом бўлиши ҳақиқат. Шунга қарамай яқин келгусида инсониятга минерал хом ашёларининг тамом бўлиши арзигудек хавф туғдирмайди. Улар умуман олганда битмас-туганмас. Лекин ҳозир ўрганилган, қазиб олиш учун осон бўлган фойдали қазилмалар манбаи жуда ҳам чегараланган. Уларни зудлик билан қазиб олиш кўпчилик давлатлар иқтисодиётига таъсир қилиши турган гап. Бинобарин, конларнинг фақат бой қисмини қазиб олиш, келгуси авлодларни қийин аҳволга солиб қўйиши муқаррар. Шунинг учун ҳозирданоқ баъзи бир фойдали қазилмаларни у соҳа ёки бу соҳада алмаштира оладиган буюмларни ихтиро қилиш ва конларнинг камбағал қисмидан ҳам арзонроқ қийматда фойдаланишнинг янгидан-янги технологик усулларини кашф қилиш билан бевосита шуғулланиш керак бўлади. Чунки табиат бу соҳадаги барча гапини инсониятга айтиб бўлди. Бу ўз навбатида минерал хом ашёларидан режали ва оқилона фойдаланишни тақозо этади. Юқорида баён этилган фикр-мулоҳазаларнинг асл маъносини тушуниб етиш мақсадида ер бағрида кам (сийрак) учрайдиган баъзи бир майдонлар тўғрисида қисқача маълумотлар келтиришни лозим топдик. Чунки улар муҳофазага муҳтож ва саранжом-саришталикни талаб этади. Шулардан бири олтиндир. Ер қобиғида у кўпинча магматик тоғ жинслари орасида учрайди, унинг сульфидли ва хлорли бирикмалари гидротермал эритмалари ёрдамида бир ердан иккинчи ерга кўчиб юриши мумкин. Олтинга бой рудалар табиатда кам. Унинг ер қобиғидаги миқдори 0, 007 фоизни ташкил этиб, бир тонна тоғ жинсидан 60 грамм олтин қазиб олиш имконияти мавжуд. Шу қатори нисбатан камбағал рудалар олтин учун фойдали бўлиши ҳам мумкин. Олтин чиришга шу қадар чидамлики, қарийб ўз таркибини ўзгартирмай турган ҳолатда сақланиб, тоғ жинслари орасида тарқоқ ва ёмби ҳолатларида учрайди. Шунинг учун бўлса керак тоғ жинсларининг нураши, оқизилиши ва ётқизилиши натижасида унинг сочма — қум-шағаллар конлари пайдо бўлади ва бу конлар жаҳонда қазиб олинаётган олтиннинг кўпчилик қисмини беради.

Дунёда машҳур бўлган олтин конлари орасида Жанубий Африка Республикасининг Витватерсранд кони ўзига хослиги билан ажралиб туради. Бундан 2, 5 миллиард йил муқаддам ҳосил бўлган бу олтин кони чўкинди жинсларга тааллуқли конгламерат — майда заррали масса билан жипслаштирилган турли катта-кичикликдаги шағал тошларининг орасида учрайди. Бу хилдаги конлар ер сатҳининг бошқа жойларида учраса ҳам Ранда номли бу кон билан тенглаша олмайди. Чунки бу ердаги конгламератлар 400 километрли майдонни ишғол этиб, ундаги шахталар чуқурлиги 3, 5 километрдан ошиб кетди. Бу олтин кони яна ажиб бир хусусиятга эгаки, у ҳам бўлса конда олтин билан бирга уран ҳам учрайди. Шу хилдаги уранли олтин конлари Бразилияда ва Канадада кашф этилганлигига қарамай улар Ранда билан асло рақобатлаша олмайдилар. Чунки 1885 йилда очилган Ранда олтин кони ўша замонларда ҳозиргача олтин қазиш бўйича жаҳонда етакчи ўринни эгаллаб келмоқда. Масалан 1982 йилда бу кон дунё бўйича 71 давлатда қазиб олинаётган (собиқ СССРдан ташқари) олтиннинг 52 фоизини берди.

Олтин пул ҳисобида кенг ишлатилишига қарамай, у кейинги йилларда саноатнинг яна кўплаб соҳаларида (заргарлик, электроника, компьютер, тиш қўйиш, атом техникаси ва бошқаларда) фойдаланила бошлади. Бинобарин, унинг ишлатилиш суръатлари ва нархи беқиёс даражада ўсиб бормоқда. Илгарилари олтин қиммати давлатлар томонидан белгиланар эди. Шахсий мулкдорлик даврига келиб, бозор иқтисодиётида унинг нархи йил сайин ошиб 5 доллардан 15 долларгача етди. Шундай қилиб олтин бу ўзига хос иқтисодий аномалия (ўзгарувчан) ҳисобланиб, унинг нархининг ошиши уни қазиб олиш суръатларини тезлаштиришга олиб келмаслиги ҳам мумкин.

Ер қобиғида сийрак учрайдиган маъданлар — олтин, мис, кумуш, литий, рух, қўрғошин, вольфрам, титан ва бошқалар иккита ўзига хос хусусиятга эгадирларки, булар ўз навбатида келгусида инсонларнинг улар билан тўла-тўкис таъминланишига шубҳа туғдиради. Биринчи хусусият конларининг тарқалиши: уларнинг ҳозиргача маълум конлари унча катта эмас, географик жойлашиш чегараланган, уларни излаб топиш нисбатан оғир ва мураккаб бўлиб, фойдали элементни сақлаш миқдори бўйича бошқа навлари йўқ. Масалан, мис конлари тамом бўлса, унинг бошқа навли конлари мавжуд. Лекин кумуш, вольфрам ва симоб учун ўринбосар манбалар ҳозирча йўқ.

Иккинчи хусусият: бизлар камчил майдонларни қазиб олиш суръатларини йил сайин, уларни сийрак эканлигини эътиборга олмай, оширмоқдамиз. Агар маъданларни ер қобиғида учрашига қараб, уларни қазиб олишни мақсад қилиб қўйганимизда кўп тарқалган, жумладан темир, алюминий каби маъданларни ер бағридан кўп миқдорда қазиб олган бўлур эдик. Масалан 1981 йили дунё бўйича 550 миллион тонна чўян ишлаб чиқилган бўлса, маъданларнинг ер қобиғида учрашига қараб қазиб олиш мавжуд бўлганда мис қазиб олиш бир йилда 550 минг қўрғошин — 95 минг қалайи — 14, 9 минг тонна тенг бўлиши керак эди. Амалда эса у майдонларни қазиб олиш кўрсатилган миқдорларидан 18 баробар кўп бўлди. Бу — сийрак маъданлар конларининг заҳиралари кўп тарқалган маъданлар конидан анчагина олдинроқ тамом бўлиши мумкин. Уларнинг нархи йиллар оша кўтарилиб, қазиб олиш сезиларли даражада қисқариши мумкинлигини кўрсатмоқда.

Хуллас камчил — сийрак маъданлар ҳозирданоқ муҳофазага муҳтож ва авайлабасрашни талаб қилади. Умуман олганда фойдали қазилмалар келгуси авлодлар учун ҳам зарур минерал хом ашё эканлигини асло унутмаслик керак.

Мирмажид ЗОКИРОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган геолог.

Халқимиз удумига кўра узоқ сафарга отланган инсон борки, унга нон тишлатишади. Бу — «Ризқинг бутун бўлсин», деганидир. Айниқса, аскарлик хизматига отланган ўғлонлар бу удумни ўзларига шараф деб биладилар.

Рашид Галиев олган сурат-лавҳа.

Тошкент шаҳар прокуратурасида

ҚОНУНЛАР ИЖРОСИ — ҚАТЪИЙ НАЗОРАТДА

Тошкент шаҳар прокуратурасида ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикасининг «Стандартизация тўғрисида» ва «Метрология тўғрисида»ги қонунларининг ижроси ва прокурорлик назоратининг аҳволи ҳақида Тошкент шаҳар прокуратурасининг умумий назорат бўлими бошлиғи Т. Омонов ахборот берди.

Шуни таъкидлаш лозимки, шаҳар прокуратура идоралари «Стандартизация тўғрисида» ва «Метрология тўғрисида»ги қонунларнинг ижросини таъминлаш юзасидан 1995 йил ва жорий йилнинг ўтган даврида қатор амалий чора-тадбирлар кўришди, кўплаб корхоналарда мутахассисларни жалб қилган ҳолда бу қонунлар ижроси текширилиб, тегишли прокурорлик таъсир чоралари қўлланилди. Чунончи, стандартизация ва метрология тўғрисидаги қонунлар ижроси юзасидан шаҳар прокуратура идоралари томонидан 1995 йилда 31 текширув ўтказилиб, уларнинг натижаларига кўра қонун бузилиши ҳолатларини бартараф этиш хусусида 16 та тақдимнома, 30 та амрнома киритилган, 43 та мансабдор шахслар расман огоҳлантирилган, 42 та шахс интизомий, 43 та шахс маъмурий ва 10 та шахс моддий жавобгарликка тортилган, 4 та жиноят иши қўзғатилган ва сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш оқибатида давлатга етказилган зарарни қоплаш борасида 6 та даъво аризалари қўзғатилган. Жорий йилнинг ўтган 3 ойида эса шаҳар прокуратура идоралари томонидан умумий назорат тартибида 15 та текширув ўтказилиб, уларнинг натижасига кўра қонун бузилиши, уларни келтириб чиқарган шарт-шароитларни бартараф этиш мақсадида 1 та тақдимнома, қонун бузилишида етказилган ёки етказилиши мумкин бўлган зарарни бартараф этиш тўғрисида 9 та амрнома киритилган, қонун бузилишига йўл қўйган 22 та мансабдор шахслар расман огоҳлантирилган, 9 та шахс интизомий, 21 та шахс маъмурий жавобгарликка тортилган ва келтирилган зарарни айбдор шахслардан ундириш учун 8 та даъво аризалари қўзғатилган.

Шаҳар «Зангори экран» ҳиссадорлик жамиятида «Метрология тўғрисида»ги қонун ижроси текширилганда 116 дона метрология ускуналаридан 96 таси ёки 82 фоизи яроқсиз, метрологик талабларга жавоб бермайдиган ҳолатда эканлиги, назорат-ўлчов асбобларининг йўқлиги ва бошқа қонунбузарлик ҳолатлари аниқланди. Текширув якунлари бўйича ҳиссадорлик жамияти раҳбари интизомий жавобгарликка тортилди, қонун бузилиши ҳолатини зудлик билан бартараф этиш хусусида кўрсатма берилди ва у бажарилди, айбдор шахсларга расмий огоҳномалар эълон қилинди.

Ҳайъат мажлисида кўрилган мазкур масаладан аён бўлдики, шаҳримизда ушбу қонун талаблари бажарилиши лозим даражада эмас, шунинг учун прокуратура томонидан тегишли чора-тадбирлар белгилаб қўйилди.

Шунингдек, ҳайъат йиғилишида Ўзбекистон Республикаси «Фуқароларнинг пенсия таъминоти тўғрисида»ги қонуни ижроси ва прокурорлик назорати аҳволи муҳокама қилинди. Бунда асосий эътибор фуқароларга ўз вақтида нафақаларни тўлаш, нафақа тайинлаш ҳақидаги аризаларнинг қонунда белгиланган муддатда тўғри ҳал қилиниши ва корхоналарнинг ижтимоий суғурта фондига мажбурий тўловларни ўз вақтида ўтказилишига қаратилди. Муҳокамада таъкидландики, айрим ҳолларда Ҳамза, Бектемир, Юнусобод тумани алоқа бўлимлари ходимлари айби билан фуқароларга нафақалар ўз вақтида тўланмаган. Айрим ҳолларда Собир Раҳимов, Сергели туманлари ижтимоий-таъминот бўлимлари ходимларининг айблари билан фуқароларга нафақалар қонунда белгиланган миқдордан кўпроқ ёки кам тайинлаш ҳолларига йўл қўйилган. Текширувлар шуни кўрсатдики, алоқа бўлимлари ходимлари ўз мансаб вазифаларига совуққонлик билан қарашлари оқибатида шундай қонун бузилиши ҳолларига йўл қўйилган. Текширув натижалари бўйича прокуратура идоралари томонидан айбдор шахсларга расмий огоҳномалар эълон қилинди, интизомий жавобгарликка тортилди ва бошқа прокурорлик таъсир чоралари қўлланилди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПРОКУРАТУРАСИНИНГ МАТБУОТ МАРКАЗИ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲУРМАТЛИ ШАҲРИМИЗ АҲОЛИСИ ВА МЕҲМОНЛАРИ!

«ТОШГАЗ» ШАҲАР ГАЗЛАШТИРИШ ВА ГАЗ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ БОШҚАРМАСИ

Сизларга газдан бўладиган хавф-хатарнинг олдини олиш мақсадида яна бир бор қуйидагиларни ЭСЛАТИБ ЎТАДИ:

- Газдан хавфсиз фойдаланиш қоидаларини бузиш инсон ҳаёти учун хавфли бўлган ёнғин, портлаш, газдан заҳарланиш ва бўғилиш ҳолларига олиб келади;
- Газ асбобларидан тўғри ва хавфсиз фойдаланиш қоидалари билан танишмаган, маст ҳолатда бўлган ёки балоғат ёшига етмаган шахсларнинг фойдаланишига йўл қўйманг;
- Газ плиткаларидан фойдаланиб бўлганингиздан сўнг доимо горелкаларни дарҳол ўчириб қўйинг;
- Газ асбобларидаги носозликларни ўз ҳолингизча тузатишга ҳаракат қилмасдан албатта туман газ ходимларига мурожаат қилинг.
- Газ асбобларидан хавфсиз фойдаланиш қоидаларига қатъиян риоя қилинг;
- Газ плиткаларидан хоналарни иситишда фойдаланманг;
- Газ асбоблари ўрнатилган хоналарда ухламанг;
- Хонадондаги газ қувурларига арқон боғлаб кирларни қуритишда фойдаланманг;
- Ёниб турган газ асбобларини назоратсиз қолдирманг;
- Ўз ҳолингизча газ асбобларининг жойларини ўзгартирманг.

Бундай хавфсизлик қоидаларига риоя қилмаслик оқибатида 1 ноябрь 1995 йили Хоразм вилоятининг «Гулистон» жамоа хўжалигидаги шахсий хонадонларнинг бирида газ-ҳаво аралашмаси натижасида портлаш юз берди, бунга сабаб хонадаги газ қувурларининг жўмрагидан газ сизиб чиқиш ҳолати бўлган. Унга боғланган арқон буралма уланиш жойини дарз кетказгани оқибатида ташқари эшикни очиш билан портлаш юз берган.

1996 йилнинг февраль ойида Қашқадарё вилоятида ва Тошкент вилоятининг Ангрен шаҳрида шундай бахтсиз ҳодисалар рўй бериб, натижада 12 киши жароҳатланган. Шундай ҳолат шу йилнинг 2 май куни Тошкент шаҳрининг Тансиқбоев мавзесида ҳам рўй берди.

ҲУРМАТЛИ ФУҚАРОЛАР ГАЗДАН ДОИМО ЭҲТИЁТКОРЛИК БИЛАН ХАВФСИЗ ФОЙДАЛАНИШ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИНГ!

Агарда уйингизда, кўчада ёки ертўлаларда газ ҳидини сезсангиз, дарҳол туман газ бўлимларига ёки шаҳар авария диспетчерлик хизматининг («04», 53-56-19, 53-56-31, 55-44-29 рақамли телефонларига қўнғироқ қилинг.

«ТОШГАЗ» ШАҲАР БОШҚАРМАСИ

СИЗГА ИШ КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!

Аҳоли орасида тадқиқот олиб борувчи СОЦИОЛОГИК МАРКАЗ

эркаклар ва аёлларни ХИЗМАТГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

фақат бунинг учун

- ўзбек ва рус тилларини яхши билишингиз;
- қисқа муддатда (10 кунгача) Ўзбекистон вилоятларига хизмат сафарига бориб келишингиз лозим.

ИШ ҲАҚИ — ишбай асосида.

Мулоқот учун телефонлар: 44-08-24, 44-05-88.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ИССИҚЛИК МАРКАЗИДА

таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан

13 майдан 18 май соат 24.00 гача

Саламатин, Фарҳод, Қатортол, Муқимий кўчаларида, Чилонзор даҳасининг 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, Е, И-мавзеларида, Бобур, Усмон Носир, Нукус, Стахановчилар, Шевченко кўчаларида, Бошлиқ, Қушбеги, Аэропорт даҳаларида

ИССИҚ СУВ БЎЛМАЙДИ

Маълумот учун телефонлар: 55-24-37, 55-35-21.

* * *

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларида режали равишда капитал таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан «Правда Востока» кўчаси, 24-уйда жойлашган «Узсовпроф» биносидаги 56-АТС абонентларида

13 майдан 3 июнгача

ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ

«Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш» ишлаб чиқариш бирлашмаси.

ДИҚҚАТ!

33-АТСда

янги усулда ўрнатилган ускуналарга улаш ишлари бошланиши муносабати билан

МАЙ ОЙИДА

Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси ва Энерготаъминот хизматига қарашли телефон тармоқларида

ҚИСҚА МУДДАТЛИ УЗИЛИШЛАР РЎЙ БЕРИШИ МУМКИН.

Боғланиш телефонлари: 36-99-43, 33-43-10.

Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-81-42, 36-57-27.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0188. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 6.193 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.